

ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ԴԻՄԵՆ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՅԱԲԵԿՈՒՄՆԵՐՈՒ ԶԱՅԱՍՏԱՆԻ ԶԱՄԱԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԵ ՆՈՅՆ ԹԱՓՈՎ ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿԵՑ ՔՈՒԼԻՍԻՈՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆ՝ ԸՆԴԴԻՍԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՐԵՏ

Փետրուար 19-ի նախագահական ընտրություններին մեկ շաբաթ անց, Երեւանի ազատութեան հրապարակին վրայ կը շարունակուին Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի կողմնակիցներու շուրջօրեայ հանրահաւաքները՝ տասնեակ հազարաւոր ժողովուրդի մասնակցութեամբ: Հանրահաւաքներուն զուգահեռ տեղի կ'ունենան ամէնօրեայ բողոքի ցույցեր՝ Երեւանի կեդրոնական փողոցներով:

Վերջին տարիներուն անտարբեր նկատուող երիտասարդութիւնը այս օրերուն ոտքի ելած է եւ հանրահաւաքներու եւ ցույցերու մասնակցողներուն մէջ սկսած է կազմել մեծամասնութիւն:

Համաժողովրդական հուժկու շարժումի բնոյթ ստացած այս հանրահաւաքները դադարեցնելու նպատակով, իշխանութիւնները վերջին օրերուն սկսան դիմել ձեռքարկութիւններու՝ ընդդիմադիր գործիչներու շարքերէն ներս: Սակայն, այդ քայլերը կու գան աւելի եւս ամբարայղելու ժողովուրդի կամքը՝ ամէն գնով ձեռքազատուելու գործող վարչակարգէն:

Ուշագրաւ էր Երեքշաբթի, Փետրուար 26-ի հանրահաւաքը իր բազմամարդութեամբ՝ շնորհիւ Սերժ Սարգսեանի կողմնակիցներու կազմակերպած հանրահաւաքին: Արդարեւ, իշխանական ուժի ցուցադրութեան համար շրջաններէն պատերով Երեւան բերուած ժողովուրդի մեկ մասը եկաւ միանալու Օփերայի առջեւ հաւաքուած ժողովուրդին:

«Այստեղ առնուազն կանգնած է կէս միլիոն մարդ», - ըսաւ Տէր-Պետրոսեան ու շարունակեց. - «Ես ձեզ եմ դիմում՝ նոյնիսկ ընկերական, իմ բարեկամական վերաբերմունքով. Ռոբերդ, Սերժ, խելքի եկէք, հասկացէք, թէ ինչ է կատարուած այս երկրում: Քաջութիւն ունեցէք: Կարող էք ժողովրդի միջով չգալ: Օպերան ունի ետնամուտք. այնտեղից դուք կարող էք գալ: Մենք մի կարմիր գորգ էլ կը փռենք ձեր առաջ՝ մինչեւ այս միկրոֆոնը, եւ այստեղից տուէք ձեր հրաժարականը եւ թողէք՝ հեռացէք այս երկրից»:

Շարունակելով՝ Տէր-Պետրոսեան ըսաւ. - «Ես ուզում եմ դիմել

Օփերայի առջեւ օրերէ ի վեր կրկնուող տեսարանը

նաեւ մեր խորհրդարանին, մեր պատգամաւորներին: Սիրելի ժողովրդի ընտրեալներ, ահա ձեր ժողովուրդը: Մենք ձեզ հրաւիրում ենք այս հարթակ: Բոլորին՝ ամ-

բողջ կազմով: Լքէք այդ շէնքը, եկէք այս հարթակ. ահա ձեր խորհրդարանը, ահա ձեր Ազգային ժողո-

Շաբ.ը էջ 4

ԶՕՐԱԿՑԱԿԱՆ ՑՈՅՑ ԼՈՍ ԱՆՃԵԼՈՍԻ ՄԷՋ

Տեսարան մը Լոս Անճելըսի մէջ տեղի ունեցած զօրակցական ցոյցէն

Կիրակի Փետրուար 24-ին Լոս Անճելըսի Լիթըլ Արմենիա թաղամասէն ներս տեղի ունեցաւ բողոքի ցույց-հանրահաւաք, որուն կը մասնակցէին 15 հազարէ աւելի ժողովուրդ: Հանրահաւաքի նպատակն էր առաջին հերթին զօրակցիլ Հայաստանի մէջ թափ առած համաժողովրդական շարժումին եւ կոչ ընել Միացեալ Նահանգներու Պետական Քարտուղարութեան ըլլալ հետեւողական Հայաստանի մէջ ժողովրդավարութեան սկզբունքներու պահպանման հարցով, չճանչնալ նախագահական ընտրութիւններու արդիւնքները, դատապար-

տել հայաստանեան իշխանութիւններու կողմէ սանձազերծուած բռնութիւններն ու ապօրինի ձեռքարկութիւններու շարքը եւ պահանջել՝ վերջ տալ քաղաքական հետապնդումներուն:

Հանրահաւաքին ելոյթ ունեցողները դատապարտեցին ընտրակեղծիքներով, բռնութիւններով, ահաբեկումներով ու այլ տեսակի ապօրինի գործողութիւններով կայացած ընտրութիւնները: Հանրահաւաքը արձանագրեց, որ ընտրութիւններու արդիւնքները չեն հա-

Շաբ.ը էջ 4

Ս.Դ. ՀՆՉԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԶՕՐԱԿՑԱԿԱՆ ԽՕՍՔԸ

Հայաստանի մէջ շարունակուող համաժողովրդային շարժումին իր զօրակցական խօսքը յղեց Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան Կեդրոնական վարչութիւնը: Փետրուար 22-ին հրապարակուած հետեւեալ յայտարարութիւնը ընթերցուեցաւ Ազատութեան հրապարակին վրայ հաւաքուած բազմահազար ժողովուրդի առջեւ:

Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան Կեդրոնական վարչութիւնը, համայն սփիւռքահայութեան անունով կու գայ յայտնելու իր ամբողջական զօրակցութիւնը Հայաստանի մէջ թափ առած համաժողովրդական շարժումին՝ ազատութեան ու արդարութեան համար իր մղած այս պայքարի ընթացքին, ու աւելի քան վստահ ենք անոր վերջնական յաղթանակին:

Արտասահմանի մէջ ապրող հայ ժողովուրդի զաւակները վաչրկեանը-վաչրկեանին կը հետեւին մայր հայրենիքի մէջ տեղի ունեցող իրադարձութիւններուն եւ ժողովրդային վեհ շարժումի ստացած լայն տարողութեան:

Մենք կը դատապարտենք՝ ժողովուրդի ձայները գողնալու միջոցաւ հերթական լեզուաշրջումը իրականացնելու փորձերը եւ վստահ ենք որ այդ քայլերը պիտի մատնուին ձախողութեան, շնորհիւ մեր բոլորի միասնականութեան:

Մենք կը զգուշացնենք Հայաստանի իշխանութիւններուն՝ հեռու մնալ խաղաղ ժողովուրդի դէմ բռնամիջոցներ օգտագործելու ամէն տեսակի արկածախնդրական քայլերէ:

Մենք կը պահանջենք Կեդրոնական Ընտրական Ցանձնաժողովէն՝ հաստատել Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի յաղթանակը՝ որպէս ազգընտիր նախագահ:

Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան սփիւռքեան կառույցները իրենց բոլոր միջոցները ի սպաս դրած են Հայաստանի մէջ ժողովրդավարութեան վերահաստատման եւ բռնատիրական ռեժիմի տապալման գործին:

Թէեւ հազարաւոր մղոններ իրարմէ հեռու, Հայ ժողովուրդի երկու հատուածները, վերջին տասնամեակին երբեք իրար այսքան մօտ եւ հարազատ չեն եղած, որքան այս պահուն: Մեր միտքը, մեր սիրտը ու մեր հոգին Հայրենիքի ժողովուրդի հետն է:

Կեցցէ՛ Համաժողովրդային շարժումը
 Կեցցէ՛ս Հայաստանը

ՎԱՅԱՍԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

ՄԻՇՏ ՉԷ, ՈՐ ՈՒԺԸ ՔԵՉ ՎԱՄԱՐ Է ԻՐԱԻՈՒՆՔ ԾՆՈՒՄ

Այս օրերին Երեւանում ամենաշատը շրջանառուող լուրն այն է, որ իշխանութիւնը կայացրել է Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի կազմակերպած ժողովրդական բողոքի ցույցը ուժով ցրելու որոշում: Շրջանառուում են խօսակցութիւններ Տէր-Պետրոսեանի տրուած տարբեր ժամկէտների մասին, որոնց սահմանում բողոքը չզողարեցնելու դէպքում իշխանութիւնն արդէն դիմելու է ուժով: Ընդ որում, իշխանութիւնն այդ լուրերի վրայ իւր է լցնում, հեռուստատեսութեամբ պարբերաբար հրատարակելով ոստիկանութեան յայտարարութիւններ այն մասին, թէ իբր Ազատութեան հրապարակում թմրամոլներ են հաւաքուել, թէ իբր հրատարակող զորտնտես է, թէ իբր հասարակական կարգին է խանգարում, շրջապատի բնակիչներն ամբողջ գիշեր հնչող աղմուկից չեն կարողանում քնել: Բացի այդ յայտարարութիւններից, ուժային լուծման մասին խօսակցութիւնները իսթանուեցին նաեւ այն ձեռքակալութիւններով, որ իշխանութիւնն արեց Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի մի քանի

պահել հանրահասարակական բազմութիւնը, իսկ օրուայ պատիւ ժամերին էլ ապահովել նուազագոյն անհրաժեշտ քանակը: Երկրորդ, Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը դեռեւս իշխանութեանը չի տուել ուժի կիրառման հիմնաւոր առիթ: Երրորդ, իշխանութիւնն ամենեւին էլ այն մոնոլիտ բուրգը չէ արդէն, որ կար ընդամենը երկու-երեք տարի առաջ: Աւելին, բուրգը ոչ միայն մոնոլիտ չէ, այլ նաեւ դարձել է երկգագաթ՝ ի դէմս Ռոբերտ Քոչարեանի եւ Սերժ Սարգսեանի: Բանն այն է, որ ցուցարարների հանդէպ ուժի կիրառումը կարող է, նոյնիսկ արդիւնաւէտ լինելու պարագայում, նրանց կանգնեցնել բոլորովին այլ իրողութեան առաջ: Եթէ անգամ պատասխանատուութիւնը դրուի Ռոբերտ Քոչարեանի վրայ, իսկ Սերժ Սարգսեանն էլ հրատարակաւ, ձեռքերը լուանայ եւ ասի որ ինքն անմասն է ժողովրդի արիւնից, միեւնոյն է, այդ արեան պատասխանատուութիւնն ընկնելու է իր վրայ, որովհետեւ Ռոբերտ Քոչարեանը եթէ դիմի ուժի, ապա դիմելու է Սերժ

«ՅԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐԸ» ԶԱՐՈՒՆԱԿՈՒՄ ԵՆ ԿԱՏԱՐԵԼ ՊԱՏՈՒԵՐԸ

Նախագահական իսպառուակ այս ընտրութիւններին յաջորդած հուժկու ժողովրդական շարժումը եւ իբր ընդդիմադիր եօթ թեկնածուների «գառնուկների լուծիւնը» եւս մէկ անգամ ապացուցեցին, որ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանն իսկապէս պայքարում էր միաժամանակ ե՛ւ ռեժիմի, ե՛ւ այս կամ այն կերպ այդ ռեժիմին ծառայող ուժ թեկնածուների դէմ: Խօսքը, հասկանալի է, Արտաշէս Գեղամեանի մասին չէ: Նրա կերպարը ժողովրդին վաղուց էր յայտնի, նա միշտ էլ իրեն մօտաւորապէս նոյն կերպ է պահել, եւ նրա հաւաքած 0.46 տոկոսն, անկեղծ ասած, «դժոխի» համար դեռ մի բան էլ չաւտ է: Խօսքը Տիգրան Կարապետիչի մասին էլ չէ. նա իր գործը կատարեց՝ մի ամիս շարունակ ինչ-որ «կանխատեսող» էր ցոյց տալիս, ու պիտի որ գոհ լինի իր 0.6 տոկոսից: Ոչ էլ վաղուց Մանուկեանին արժէ անդրադառնալ: Այդպիսի քաղաքական գործիչ Հայաստանում այլեւս չկայ: Կայ ինքնասիրահարուած մի խղճուկ՝ իր հաւաքած խղճուկ 1.2 տոկոսով, որը չգիտի էլ նոյնիսկ, թէ ինչի համար էր մեղան ընկել, եւ որի՞ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի դէմ պայքարելու հիւանդագին սեւեռուածութիւնը ռեժիմը վարպետորէն օգտագործեց ու նետեց մի կողմ: Խօսքը դաշնակների եւ Արթուր Բաղդասարեանի մասին է: Դաշնակները հիմա սեթեւեթում են: Հրանդ Մարգարեանը կոտրատուելով յայտարարում է, թէ «մենք ընդունում ենք մեր պարտութիւնը»: Օյ... Սուտ էք ասում, դուք չէք ընդունում ձեր պարտութիւնը: Եւ չէք ընդունում մի պարզ պատճառով՝ դուք չէք պարտուել: Դուք լաւ էլ «յաղթել էք»՝ ռեժիմի հետ ձեռք-ձեռքի տուած պայքարելով ժողովրդի դէմ: Դրա համար էլ 2007-ի Մայիսի համեմատ կրկնակի քիչ ձայն էք ստացել ու ծպտուն չէք հանում: Ծպտուն հանող լինէիք՝ որպէս նախագահի թեկնածու Սաշիկ Մարգարեանի ինամուն չէիք «ընտրի»: «Պարտութիւնն ընդունելու» կարիք չկայ: Ձեր կարծիքով՝ լաւ էլ յաղթել էք ու կարծում էք, թէ վայելելու էք որպէս կրծօն ձեզ նետուած մի քանի խղճուկ պորտֆելները: Եւ որեւէ մէկը կ՛ԵՅ-ում ձեր ներկայացուցչի «վերապահումների» կամ «յատուկ կարծիքի» կարիքը չունի: Ընտրութիւնների վերաբերեալ «յատուկ կարծիքը» ժողովուրդն արտայայտում է Ազատութեան հրատարակում. եթէ «երեսատեղ» ու ժողովրդի հաջբերի մէջ նայելու համարձակութիւն ունէք՝ գնացէք Ազատութեան հրատարակ: Հիմա անդրադառնանք Արթուր Բաղդասարեանին: Նրա շտաբը հանրապետութեան մօտ 200 ընտրատեղամասերում վերահաշուարկի պահանջ է ներկայացրել: Իբր՝ մենք էլ ենք պայքարում ընտրակեղծիքների դէմ: Ընտրակեղծիքների դէմ պայքարող էիք՝ մինչեւ ընտրութիւնները միանայիք համաժողովրդական շարժմանը, ի՞նչն էր խանգարում: Կամ ի՞նչն է խանգարում հիմա միանալ: Արդէն պարզ է, չէ՞, թէ ով է համաժողովրդական հուժկու շարժման առաջնորդը, եւ ում դէմ էր ռեժիմն իրականացնում ամենաայլանդակ կեղծիքները: Թէ՞ «յաճախորդի» կարգավիճակը թոյլ չի տալիս: Կամ գուցէ որպէս «յաճախորդ» նոր հրահանգ էք ստացել՝ հիմա էլ ընտրութիւնների արդիւնքները վի-

ճարկողների բանակը պառակտել: Համ էլ, ամօթ չլինի հարցնելը, որպէս ի՞նչ էիք շեղինէ Բիշարեանին ուղարկել Ազատութեան հրատարակ՝ ընթերցելու ձեր յայտարարութիւնը: Բան ունէիք ասելու՝ գալիք ասէիք, ի վերջոյ ձեր ձայներն էին կեղծել, ոչ թէ շեղինէ Բիշարեանին: Թէ՞ մտածում էիք՝ ժողովուրդը յանկարծ կը գոռայ «Արթուր-դաւաճան»: Մի վախեցէք, ժողովուրդը ռեժիմի դէմ է պայքարում, ոչ թէ ռեժիմի «յաճախորդների»:

Ի դէպ, ռեժիմի «յաճախորդներն» այս անգամ նոր բան էին յայտնագործել: Յանձնաժողովներից նախապէս ճշդում էին, թէ յատկապէս որ ընտրատեղամասերում են արդէն հասցրել «դգել-փչել» արդիւնքները, եւ դիմում-բողոքներ էին ներկայացնում՝ պահանջելով այդ տեղամասերում ձայների վերահաշուարկ կատարել: Սա երկու նպատակ է հետապնդում: Առաջին՝ յետոյ կ'արձանագրուի, որ «բողոքարկուած ընտրատեղամասերում» ամէն ինչ նորմալ է, եւ երկրորդ՝ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի ներկայացուցչների կողմից բողոքարկուած տեղամասերը ստուգելու հերթը կամ չի հասնի, կամ էլ իշխանութիւններն այդ տեղամասերում իրավիճակը «դգել-փչելու» ժամանակ կ'ունենան:

Այնպէս որ, «յաճախորդ» թեկնածուներն ըստ էութեան շարունակում են ծառայել ռեժիմին եւ կատարել վերջինիս հրահանգները: Բայց սա այլեւս չի օգնի ռեժիմին: Նոյնիսկ ընտրութիւնների «նախական արդիւնքների» հրատարակումից յետոյ նորանոր ուժեր շարունակում են միանալ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանին: Իսկ սա նախալուր է, որ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը յաղթել է, որովհետեւ միայն յաղթած բանակի շարքերն են համալրում նման տեմպերով:

ՄԱՐԿ ՆՇԱՆԵԱՆ
«ԶՈՐՐՈՐԴ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ»

Շենց այդ հանգամանքն է երկրում ստեղծել այնպիսի վիճակ, որ այլեւս իշխանութիւնը որեւէ ռեսուրս չի գտնում հասարակական քիչ թէ շատ տեւական եւ բազմամարդ բողոքին արձագանգելու համար

առանցքային կողմնակիցների շրջանում:

Ինչ խօսք, Հայաստանի որեւէ քաղաքացի երեւի թէ չի կասկածում, որ հասարակական բողոքի հետ յարաբերուելու մեր իշխանութեան ամէնից գործօն լծակը միշտ եղել է ուժայինը: Ընդ որում, զարմանլի է, բայց իշխանութիւնը կարծես թէ չի էլ մտածել որեւէ այլ լծակ կիրառելու հնարաւորութեան մասին անգամ: Եւ առաջին հերթին հենց այդ հանգամանքն է երկրում ստեղծել այնպիսի վիճակ, որ այլեւս իշխանութիւնը որեւէ ռեսուրս չի գտնում հասարակական քիչ թէ շատ տեւական եւ բազմամարդ բողոքին արձագանգելու համար: Մինչդեռ այդ իրողութիւնը յանգեցրել է նրան, որ իշխանութիւնը դարձել է իր սովորոյթի գերին: Այսինքն, ինքն իրեն գրկելով հանրութեան հետ հակասութեան պարագայում որեւէ այլ ռեսուրսից, իշխանութիւնը յայտնուել է անկիւնում եւ այդպիսի հակասութեան դրսեւորման դէպքում կամ պէտք է ուժ կիրառի, կամ չկիրառելու դէպքում կանգնի անգորութեան սպաւորութիւն թողնելու վտանգի առաջ, ինչը կարող է դառնալ իշխանական համակարգի արագ փլուզման պատճառ: Եւ թերեւս հենց դա է պատճառը, որ իշխանութիւնը Երեւանի փողոցներում ցուցադրում է իր ոստիկանական հնարաւորութիւնը եւ նաեւ յայտարարում այն գործի դնելու վճռականութեան մասին, առանձին դէպքերում արդէն իսկ դնելով գործի:

Սարգսեանի համար, ինչն էլ ցոյց էր տալիս այն ժամանակ, երբ հրաւիրել էր իր մօտ ՋՈՒ բարձրագոյն հրամկազմին, իսկ Սերժ Սարգսեանին էլ նստացրել իր կողքը: Այսինքն, Սերժ Սարգսեանը դժուար կացութեան մէջ է, ու մենք պէտք է օգնենք նրան: Թերեւս սա էր այդ տեսարանի լէյտմոտիւրը, որը կարդացում էր անգամ Սերժ Սարգսեանի հայեացքի մէջ: Այդ հայեացքից նաեւ զգացում էր, որ Սարգսեան էլ երեւի թէ գիտակցում է, որ ինքն ամէն դէպքում արդէն Հայաստանի նախագահ չէ: Հայաստանի նախագահն արդէն կամ կը դառնայ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը, կամ կը մնայ Ռոբերտ Քոչարեանը, որովհետեւ եթէ ազուամենայնիւ Ռոբերտ Քոչարեանին յաջողուի ինչ որ կերպ կոտրել Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի շարժման թափը, ապա Սերժ Սարգսեանը Ռոբերտ Քոչարեանի իրեն մատուցած այդ, ծառայութեան դիմաց անկասկած պէտք է վճարի իշխանութեամբ: Այդ իսկ պատճառով, Սերժ Սարգսեանն ունի իշխանութիւն պահելու կամ ձեռք բերելու մի ճանապարհ՝ թոյլ չտալ, որ ուժ կիրառուի ցուցարարների հանդէպ: Դա ի հարկէ դեռեւս չի երաշխաւորում իշխանութիւն, իսկ գուցէ նոյնիսկ ենթադրում է իշխանութեան ոչ միայն դէ ֆակտո, այլ նաեւ դէ եոլոք կորուստ: Սակայն տուեալ դէպքում կայ մի շատ կարեւոր առանձնայատկութիւն: Սերժ Սարգսեանն այդպիսով ինքն է դառնում իր ճակատագրի տէրը, ոչ թէ այն վստահում է որեւէ մէկին, թէկուզ իր ընկեր Ռոբերտ Քոչարեանին, որը քաղաքական դաշտում առաջնորդուում է սեփական շահով, եւ կռում սեփական ճակատագրի: Ինչն, ի դէպ, միանգամայն բնական է ցանկացած քաղաքական գործչի համար:

ՅԱԿՈՒԲ ԲԱՂՅԱՆ
«ԼՐԱԳԻՐ»

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՈՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԶՆՁԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Մրջանի
ԽՄԲԱԳԻՐ՝
ՏՕԲԹ. ՍՐՇԱԿ ԳԱՁԱՆՃԵԱՆ
ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱՁՄ՝
ՍԱՅԱԿ ԹՈՒԹՃԵԱՆ
ՎԱՁԳԵՆ ԽՈՏԱՆՃԵԱՆ
3ՍՐԻԹ ՏԵՐ ԳՄԻԹԵԱՆ
Գեռ. (626) 797-7680
Ֆաքս. (626) 797- 6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com
MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social
Democratic Hunchakian Party of
Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, Canada \$60 (Second
Class), \$75.00 (Air Mail)
Overseas \$85.00 (2nd Class Mail),
\$125.00 (Air Mail).
All payments must be made in
US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104

ԼՈՒՐԵՐ

«ՄԱՐԴԻԿ ԱՊՍԱՍԲԵԼՈՒ ԻՐԱԻՈՒՆՔ ՈՒՆԵՆ»

ԵՐԵՒԱՆ, «ԱՅԲ-ՖԷ»: «Պետությունը պէտք է պաշտպանի մարդու իրաւունքները, այդ թւում ազատ տեղաշարժի, հանրահաւաստի իրաւունքը, ազատ միաւորումների ազատութիւնը, խօսքի ազատութիւնը, կարծիքի արտայայտման իրաւունքը: Եւ եթէ այդ ամէնը պետութիւնը չի ապահովում, ապա պետութիւնը ֆիքսուում է որպէս բռնապետութիւն եւ մարդը իրաւունք ունի ապստամբելու եւ բռնապետութեան եւ ճնշումների դէմ»,- «Ա1+»-ին տուած հարցազրոյցում ասել է Հելսինկեան քաղաքացիական ասամբլեայի վանաձորի գրասենեակի ղեկավար Արթուր Սաքունցը:

Արթուր Սաքունց

Իր ասածը հիմնաւորելու համար Արթուր Սաքունցը մէջբերում է «Մարդու իրաւունքների միջազգային բիլլ»-ի նախաբանի երրորդ պարբերութիւնը. «Անհրաժեշտ է օրէնքի իշխանութեամբ պաշտպանել մարդու իրաւունքները, որպէսզի նա, որպէս վերջին միջոց, հարկադրուած չընդվզի բռնակալութեան ու ճնշման դէմ» եւ աւելացնում. «Այսօր ժողովրդի միակ տարբերակը ընդվզումն ու ապստամբելն է: Եւ ինչքան էլ դա անուանեն իշխանութեան գաւթման փորձ, իշխանութիւնն իրենք արդէն գաւթել են, եթէ անուանեն սահմանադրական կարգի դէմ բռնութեան փորձ, արդէն իրենք սահմանադրական կարգը խախտել են»: Ըստ նրա՝ ներկայ ռեժիմը որեւէ զաղափար չունի, բացի «ուժային մեթոդների սնանկութիւնից», եւ անգամ մոռացուել է նախընտրական «Առաջ, Հայաստան» կարգախօսը:

Արթուր Սաքունցը նաեւ տեղեկացնում է, որ այսօր վանաձորի տարբեր հաստատութիւնների աշխատողներին վաղը ստիպելու են մասնակցել Երեւանում կայանալիք Սերժ Սարգսեանի հանրահաւաքին:

ՎԱՐԱՆ ՅՈՎՐԱՆՆԻՍԵԱՆԸ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՓՈԽՆԱԽԱԳԱՇՊԱՇՏՈՒՑ

Նախագահի թեկնածու Դաւիթ Յովսէփեանի Երեւանի անդամ վահան Յովհաննիսեանը յայտարարել է, որ հրաժարուում է Հայաստանի Ազգային ժողովի փոխնախագահի պաշտօնից:

Վահան Յովհաննիսեանի տարածած յայտարարութեան մէջ ասուած է. «Տարաբնոյթ ընտրական խախտումները, ընտրակաշառքի համատարած բաժանումը, որոշ տեղամասերում կողմի տեղափոխումը, լցոնումները էլ աւելի խորացրին հասարակութեան մէջ ընտրութիւնից ընտրութիւն արմատաւորուող կասկածամտութիւնը եւ անվստահութիւնը»:

ՐԱՖՖԻ ՅՈՎՐԱՆՆԻՍԵԱՆ. «ԱՅՍ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԶԲԱԼԱՐԱՐԵՑԻՆ ԻՐԱՎԱՆ ԸՆԿՈՒՄԱՆ ԶԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ»

«Հայաստանում անհրաժեշտ է, որ գործի օրէնքը, որ իշխի իրաւունքը, եւ որ այս յետընտրական վիճակը հանգուցալուծուի ոչ թէ Եւրոպայի կամ Արեւմուտքի սիրով, այլ մեզ համար, հայերիս, հայաստանցիներիս համար», - «Ազատութիւն» ռադիոկայանին ասաց «Ժառանգութիւն» կուսակցութեան ղեկավար Րաֆֆի Յովհաննիսեանը:

«Այս ընտրութիւնները, ակնյայտ է, չբաւարարեցին իրական հայկական չափանիշները, եւ յոյս ենք տածում, որ իւրաքանչիւր հայաստանցու սահմանադրական իրաւունքը՝ արտայայտուելու, հաւաքուելու, բողոքարկելու, կը պաշտպանուի արժանաւոր, եւ որ Սահմանադրական դատարանը, երբ լսի բողոքարկումը, համալիր, ամբողջական քննարկումից յետոյ կ'արձակի այդ վճիռը, որը Հայաստանի ապագայի առաջ կը բացի օրինակաւորութեան, ժողովրդավարութեան եւ քաղաքացիական իրաւունքի դռները», - յայտարարեց Րաֆֆի Յովհաննիսեանը:

Արթուր Սաքունցը բոլորին կոչ է անում հարկադրաբար չզնալ: «Իսկ եթէ աշխատանքից հեռացնեն», - «Ա1+»-ի դիտարկմանը՝ Արթուր Սաքունցը հակադրեց. «Մէկին հեռացրեցին, երկուսին հեռացրեցին, հո՞ բոլորին չեն կարող հեռացնել»:

Արդեօ՞ք ՀՀ քաղաքացիները կարող են վստահ լինել, որ հայ իրաւապաշտպանները կը կարողանան պաշտպանել մարդկանց իրաւունքները՝ այս հարցին Արթուր Սաքունցը պատասխանեց՝ անպայման եւ օրինակ է բերեց Փետրուարի 21-ին տեղի ունեցած միջադէպը. «Վանաձորցիներին Երեւան հանրահաւաքի բերող մարդկանց մեքենան կանգնացրել էին պետավտոտեսուչները ընդ որում առանց որեւէ հիմնաւորման, քաղաքացիները ահազանգել էին մեզ, մենք արդէն դիմել ենք դատախազութիւն»:

Ու այսօր, ըստ նրա, Երեւան չհասած քաղաքացիները պատրաստ են ցուցմունք տալ, որ իրենց ազատ տեղաշարժուելու իրաւունքը ոտնահարուել է:

ՆՈՐԻՑ ԵՒ ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿՈՒՄ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱՄՔԻ ԱԶԱՏ ԱՐՏԱԿԱՅՈՒՄԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔՐ, ՈՒՆԱՀԱՐՈՒՆԵՑ ԵՒ ՎԻՐԱՎՈՐՈՒՆԵՑ ՄԵՐ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆԵՐԻ ԱՐԺԱՆԱՊԱՏՈՒԹՅԱՆ:

ՀՅԴ Գերագոյն մարմինը մանրամասն ուսումնասիրում է բոլոր մարզերից, ընտրատեղամասերից ստացուող զեկոյցները, որոնց հիման վրայ կը տայ իր գնահատականները եւ հանդէս կը գայ համապատասխան յայտարարութեամբ:

Սակայն, անկախ այդ գնահատականից, ես կայացրել եմ իմ անձնական որոշումը: Ես հրաժարուում եմ ՀՀ Աժ փոխնախագահի պաշտօնից»:

ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԱՍՈՒԼԻ ԱԿՈՒՄԲ.

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ԴԵՌԱՐՁԱԿՈՂՆԵՐԸ ԴՐԱԿԱՆ ԵՆ ԼՈՒՍԱԲԱՆԵԼ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻՆ, ԲԱՑԱՍԱԿԱՆՏԵՐ-ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻՆ»

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»:

Նախագահական ընտրութիւնների քարոզարշաւի ընթացքում Հայաստանի հիմնական հեռարձակող լրատուամիջոցները դրական են լուսաբանել վարչապետ Սերժ Սարգսեանին, իսկ առաջին նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը բացասական լուսաբանման է արժանացել: Նման արդիւնք է տուել Երեւանի մամուլի ակումբի եւ «ԹԻՄ» հետազոտական կենտրոնի մոնիտորինգը, որն անցկացուել է ողջ քարոզարշաւի ընթացքում:

«Այսքան բեւեռացուած լուսաբանում նոյնիսկ 96 թուականին չի եղել», - «Ազատութիւն» ռադիոկայանին այսօր ասել է Երեւանի մամուլի ակումբի ղեկավար Բորիս Նաւասարդեանը:

Հայաստանի հանրային հեռուստատեսութեան, ԱԼՄ, «Արմենիա», «Հայկական երկրորդ հեռուստալիք», «Երկիր Մեդիա», «Կենտրոն», «Շանթ» հեռուստակայանների եւ Հայաստանի հանրային ռադիոյի հաղորդումների ուսումնասիրութիւնը ցոյց է տուել, որ Սերժ Սարգսեանի լուսաբանման 1384 դէպքերից 264-ը եղել է դրական, իսկ 60-ը բացասական, մինչդեռ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի լուսաբանման 1232 դէպքերից 406-ը եղել է բացասական, իսկ 22-ը՝ դրական:

Վերլուծաբանները փաստում են, որ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը Սերժ Սարգսեանից գրեթէ 7 անգամ աւելի բացասական է ներկայացուել: Տէր-Պետրոսեանին վերա-

Բորիս մամուլի ակումբի ղեկավար Բորիս Նաւասարդեան

բերող նիւթերի շատ մեծ մասը, շատ մեծ տոկոսը վարկաբեկիչ բովանդակութիւն ունէին:

Հայաստանի հանրային հեռուստատեսութեամբ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի լուսաբանման 153 դէպքերից 63-ը եղել է բացասական, իսկ դրական լուսաբանում ընդհանրապէս չի եղել:

«Եթէ նախորդ ընտրութիւններում քիչ թէ շատ միջազգային ստանդարտներին համապատասխան էր գործում Հանրային հեռուստատեսութիւնը, այս անգամ այն լաւագոյն դէպքում ոչ մի բանով չէր տարբերում մասնաւոր հեռուստաընկերութիւններից, եթէ չասենք, որ նրանցից էլ աւելի կողմնակալ էր», - փաստել է Բորիս Նաւասարդեանը:

Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի ամենաբացասական լուսաբանումն իրականացրել է «Կենտրոն» հեռուստակայանը:

«ՊԱՏԿԵՐԱՑՈՒՔ ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐԻ ԱՇԽԱՐՀՈՒՄ Է»

ԵՐԵՒԱՆ, «ԱՅԲ-ՖԷ»: Փորձագէտ Մեսրոպ Յարութիւնեանը խորհուրդ է տալիս բոլոր նրանց, ովքեր նեարդաչնանում են Հայաստանի հեռուստաընկերութիւնների լրատուական թողարկումները նայելիս, խնայել նեարդերը:

«Պատկերացրէք, որ օրինակ՝ դիտում էք՝ «Կենդանիների աշխարհում» կամ զաւեշտալի հաղորդում եւ ծիծաղէք», - ասում է փորձագէտը: Ըստ նրա՝ իրեն զանգուում են ամենահեռաւոր մարզերից ու հարցնում, եթէ Սերժ Սարգսեանը յաղթել է, ինչու են «քէֆ անելու փոխարէն, այդպիսի թատրոններ սարքում»: Յիշեցնենք, որ արդէն մի քանի օր է հանրապետութեան տարբեր քաղաքներում կազմակերպւում են ի պաշտպանութիւն Սերժ Սարգսեանի ցոյցեր, եւ երեւանեան գրեթէ բոլոր հեռուստաընկերութիւնները, ներառեալ Հանրայինը, ցոյց են տալիս համարեալ 10-րոպէանոց տեսանիւթեր, որոնցում ՀՀ քաղաքացիները աւելի շատ ոչ թէ ներկայացնում են իրենց ընտրեալի արժանիքները, այլ հակաքարոզութիւն են անում Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի դէմ: Անգամ ոչ պրոֆեսիոնալ աչքը նկատում է, որ հակաքարոզութիւն անողները անգիր են արել իրենց տեքստը եւ բնաւ չեն չուզում տեսախցիկից: Ի դէպ, նոյն տեսանիւթը ցուցադրուում է մի քանի հեռուստաընկերութիւններով:

Հակառակ սրա՝ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի կողմնակիցները ներկայացուում են ամենավիրաւորական որոշիչներով: Ընդ որում, այս

գործին լծուել է Ոստիկանութեան տեղեկատուութեան եւ հասարակութեան վարչութիւնը: Հետաքրքիր է նաեւ այն, որ ոստիկանութեան հաղորդագրութիւնները, որոնք տարածուում են լրատուամիջոցներին ու դրուում ոստիկանութեան կայքում, յանկարծ այլ են դառնում՝ եթերում՝ շաղախուած ամէն տեսակի անկանխելի: Օրինակ՝ Գլխաւոր դատախազի նախկին օգնական Գագիկ Ջանգիրեանի բերման ենթարկելու մասին հաղորդագրութիւնը բոլորովին այլ տեսք էր ստացել հեռուստատեսային տարբերակում: Մասնաւորապէս՝ եթերից այդպէս էլ չհնչեց, որ Գագիկ Ջանգիրեանի եւ նրան ուղեկցողների մեքենաների ստուգելու ժամանակ «ԿՀԴՊ ԳՎ յատուկ նշանակութեան վարչութեան աշխատակից Ռաֆիկ Մուրադեանի հաշուեցուցակային գէնքից անգուշաբար կրակոցներ են արձակուել, ինչի հետեւանքով թեթեւ մարմնական վնասուածքներ են ստացել նոյն վարչութեան աշխատակից Գէորգ Մալխասեանը, 3-րդ վարչութեան աւագ օպերլիազոր Տիգրան Կարապետեանը եւ դիմադրութիւն ցուցաբերած Վարդան Ջանգիրեանը»:

Մեր դիտարկմանն ի պատասխան՝ Մեսրոպ Յարութիւնեանը կրկնեց վաղուց արուած իր դիտարկումը, որ Ոստիկանութեան տեղեկատուութեան եւ հասարակութեան վարչութիւնը չի տարբերում լրատուութիւնը քարոզչութիւնից, եւ այն ինչ արւում է քարոզչութիւն է:

ԼՈՒՐԵՐ

HUMAN RIGHTS WATCH-Ը ԿՈՉ Է ԱՆՈՒՄ ԱՆՅԱՊԱՂ ԴԵՏԱՔՆՆԵԼ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՄ ՏԵՂ ԳՏԱԾ ԲՈՆՈՒԹԵԱՆ ԴԵՊՔԵՐԸ

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»: Human Rights Watch միջազգային իրաւապաշտպան կազմակերպութիւնը այսօր հանդէս է եկել յայտարարութեամբ, որում Հայաստանի իշխանութիւններին կոչ է անուած անյապաղ հետաքննել Փետրուարի 19-ի նախագահական ընտրութիւնների ընթացքում դիտորդների եւ լրագրողների նկատմամբ տեղ գտած բռնութեան դէպքերը:

«Ընտրութիւնների օրը այս յարձակումների թիրախը դարձել են հենց այն մարդիկ, ովքեր փորձել են ապահովել քուէարկութեան օրինական ընթացքը», - յայտարարել է Human Rights Watch-ի Եւրոպայի եւ Կենտրոնական Ասիայի հարցերով տնօրէն Ջոլի Քարթնըրը՝ յաւելելով. - «Հայաստանի իշխանութիւնները պէտք է անկախ եւ շուտափոյթ հետաքննութիւն անցկացնեն՝ ապահովելու արդարութեան վերականգնումը եւ շեշտելու, որ մարդկանց վախեցնելը Հայաստանում անհանդուրձան է»:

«ԼԵՒՈՆ, ՆԱԽԱԳԱՅ»՝ ԿՈՉԵՐ ՓԱՐԻԶՈՒՄ

ԵՐԵՒԱՆ, «ԱՅԲ-Ֆէ»: Փարիզի ոստիկանապետի կողմից արտօնուած 4- ժամեայ բողոքի ցոյց է տեղի ունեցել Փարիզի հայկական դեսպանատան առջեւ, որին մասնակցել են մօտ 30 տարբեր տարիքի, մասնագիտութեան տէր ՀՀ քաղաքացիներ:

Հայաստանի քաղաքացիներու բողոքի ցոյցը Փարիզի հայկական դեսպանատան առջեւ

Պաշտօնական բողոք-նամակ է յանձնուել հիւպատոս պրն Վահրամեանին, որը թէ նամակը, թէ մասնակիցներին ընդունել է պատշաճ կերպով: Յոյցի ընթացքում ուսանողների կողմից հնչել են հետեւեալ յայտարարութիւնները. նրանք չեն պատրաստուում իրենց գիտելիքները ներդնել մի երկրում, որտեղ իշխում է անօրինականութիւնը եւ որ պայքարելու են մինչեւ վերջ Հայաստանում օրինականութեան եւ ժողովրդավարութեան վերականգնման համար:

Մարդիկ վանկարկում էին ֆրանսերէնով՝ «Լեւոն, նախագահ»: «Յոյցից յետոյ եղան մի քանի տասնեակ զանգեր, մարդիկ ցանկանում են միանալ մեր շարժմանը եւ առաջարկում իրենց օգնութիւնը: Այժմ պլանաւորում են հետագայ անելիքները», - «Ա1+» - ին յայտնեց ցոյցի մասնակից Ժիրայր Թորգոմեանը:

ԶՕՐԱԿՑԱԿԱՆ ՑՈՅՑ ԼՈՍ ԱՆՃԵԼՈՍԻ ՄԷՋ

Շարունակուած էջ 1-էն

մապատասխանէր իրականութեան եւ միացաւ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի պահանջին՝ անվաւեր ճանաչելու ընտրութիւնները:

Հանրահաւաքը Հայաստանի կառավարութեան պահանջեց անյապաղ ազատ արձակել քաղաքական բանտարկեալներուն, անմիջապէս դադարեցնել քաղաքական հետապնդումները եւ վերջ տալ տեղեկատուական շրջափակումին:

Հանրահաւաքը վարեց Ընկ. Տօթթ. Համբիկ Սարաֆեան: Ելոյթ ունեցան, «Վարագոյր» յայտագրի ղեկավար Ռուտիկ Յովսէփեան, ազատամարտիկ Հրանդ Թումասեան, «Նոր Սերունդ» հեռուստա-ժամի հաղորդավար Յարութ Տէր-Դաւիթեան, Լեւոն Տէր-Պետ-

րոսեանի գորակցութեան Լոս Անճելըսի շտաբի անդամներ Արմէն Բարսեղեան եւ Խաչիկ Խուտիկեան, ասմունքող Նունէ Աւետիսեան, գաղութի ծանօթ հաղորդավար Անահիտ Մարտիրոսեան, իրաւաբան Կարօ Կարապետեան, Մատեան Անկախութեան ֆիլմի հեղինակ Լեւոն Մկրտչեան եւ «Քաջ Նազար» ամսագրի խմբագիր Յովհաննէս Պալեան, որ եկաւ հրապարակաւ հրաժարելու մի քանի տարի առաջ Ռոբերդ Քոչարեանի կողմէ իրեն յանձնուած Մովսէս Խորենացիի անուան շքանշանէն:

Հանրահաւաքը աւարտուեցաւ պայքարը շարունակելու պատրաստակամութեամբ եւ իր տրամաբանական աւարտին հասցնելու վճռակամութեամբ:

ՀԱՄԱԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԷ ՆՈՅՆ ԹԱՓՈԿ

Շարունակուած էջ 1-էն

վր»: Ըստ «Ազատութիւն» ռատիոկայանի, ցարդ ամենէն բազմամարդ այս հանրահաւաքին մարդիկ կանգնած էին շատ խիտ, փակուած էր Թումանեան փողոցը, լեփ-լեցուն էին Օփերայի շրջակայքի սրճարաններու տարածքները: Հանրահաւաքը սկսելէ մօտ կէս ժամ ետք Հիւսիսային պողոտայով դէպի Ազատութիւն հրապարակ սկսան շարժիլ ի պաշտպանութիւն Սերժ Սարգսեանի Հանրապետութեան հրապարակի վրայ կազմակերպուած հանրահաւաքի մասնակիցներու մէկ մասը՝ «Առաջ, Հայաստան» դրօշներով: Անոնցմէ մի քանիսն հասան մինչեւ հարթակ եւ Տէր-Պետրոսեանին յանձնեցին դրօշները:

«Ձեռնարկուածները ազատ կամքով գալիս են դէպի ազատութիւն», - հարթակէն յայտարարեց անոնցմէ մէկը:

Տէր-Պետրոսեան ապա ըսաւ, թէ «պարզեւտրելու է Սերժ Սարգսեանին». - «Որովհետեւ նրա շնորհիւ, նրա կազմակերպած հանրահաւաքի շնորհիւ Ազատութեան հրապարակի հանրահաւաքը կրկնապատկուեց»:

Այս հանրահաւաքի կարգախօսը դարձաւ «Ազատ Անկախ Հայաստան»-ը, որ ժողովուրդը կը վանկարկէր միաբերան, թնդացնելով ամբողջ Երեւան քաղաքը: Բնականաբար կը հնչէին նաեւ մնայուն կարգախօսերը՝ «Պայքար, պայքար մինչեւ վերջ», «Լեւոն նախագահ» եւ Սերժիկ հեռացիր:

Ինչ կը վերաբերի Սերժ Սարգսեան հանրահաւաքին, ան տեղի ունեցաւ Հանրապետութեան հրապարակին վրայ: Վարչապետը յայտարարեց, որ իշխանութիւնները պատրաստ են համագործակցելու ընդդիմադիր բոլոր ուժերու հետ:

«Ես այս բարձր ամբիոնից դիմում եմ նախկին թեկնածուներին եւ նրանց սատարած քաղաքական ուժերին. եկէ՛ք համագործակցե՛նք: Ընդհուպ մինչեւ կողմից ին կառավարութեան ձեւաւորում: Նպատակներիցս մէկն է՝ օգտագործել բոլոր կառուցողական, հիմնականից ուժերին՝ ի նպաստ Հայաստանի զարգացման», - յայտարարեց Սերժ Սարգսեան:

«Ես համագործակցութեան կոչ եմ անում երկրի բոլոր քաղաքական ուժերին ու հասարակական միաւորումներին: Իշխանութիւնը պատրաստ է համագործակցելու ընդդիմադիր բոլոր ուժերի հետ յանուն Հայաստանի զարգացման եւ ի բարեկեցութիւն Հայաստանի Հանրապետութեան ժողովրդի», - աւելցուց Սերժ Սարգսեան:

Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի կողմնակիցները պաշտօնապէս չարձագանգեցին այս առաջարկին:

Ընդդիմութիւնը իր կեցուածքը կ'ամփոփէ նախագահական ընտրութիւնները չեղեալ յայտարարելու պահանջով, որու համար ալ կը պատրաստուի դիմելու Սահմանադրական Դատարան:

Կողմերու միջեւ երկխօսութեան առաջարկով հանդէս եկաւ նաեւ

ԵԱՀԿ-ի գործող նախագահ, Ֆինլանտայի արտաքին գործոց նախարար Իլկա Կաներուա: Ան փետրուար 26-ին Երեւանի մէջ կոչ ըրաւ բոլոր կողմերուն սկսիլ երկխօսութիւն՝ Փետրուարի 19-ի նախագահական ընտրութիւններէն յետոյ ստեղծուած լարուածութիւնը մեղմելու համար: «Երկխօսութիւնը եւ համագործակցութիւնը ԵԱՀԿ-ի սկզբունքներն են, եւ ես կոչ կ'ընեմ ձեզի, օգտագործել այդ արդիւնաւէտ գործիքները Հայաստանի առջեւ ծառայած մարտահրաշխաններուն դիմակայելու համար», - ըսաւ ԵԱՀԿ-ի գործող նախագահը:

Անդրադառնալով ընտրութիւններէն յետոյ Երեւան մէջ ծայր առած բողոքի ցոյցերուն, Իլկա Կաներուա ըսաւ. - «Ես կը հաւատամ, որ իշխանութիւնները կը շարունակեն յարգել ազատօրէն հաւաքուելու մարդկանց իրաւունքը եւ կ'ապահովեն հրապարակային հաւաքներու անցկացումը՝ առանց խոչընդոտներու»:

Ինչ կը վերաբերի ձերբակալութիւններուն, իշխանութիւնները փետրուար 23-ին սկսան «առեւանգել» Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի կողմնակից յայտնի գործիչներուն:

Ձերբակալուածներու շարքին են ՀՀ զլխաւոր դատախազի նախկին տեղակալ եւ ռազմական ոստիկանութեան նախկին դատախազ Գագիկ Զհանգիրեան, որ օր մը առաջ հրաժարելով իր պաշտօնէն եկաւ միանալու Շարժումին: Դիմակալուոր անձիք Զհանգիրեանի մեքենան կեցնելով իր հետ տարին նաեւ եղբայրը՝ Վարդան Զհանգիրեան:

Ձերբակալուեցաւ նաեւ «Հանրապետութիւն» կուսակցութեան քաղխորհուրդի անդամ, Պետեկամուտներու նախկին նախարար Սմբատ Այվազեանը, «Նոր ժամանակներ» կուսակցութեան նախագահ Արամ Կարապետեանը, «Ժողովրդավարական Հայրենիք» կուսակցութեան նախագահ Պետրոս Մակէեանը, Լեւոն Տէր Պետրոսեանի Գլխավոր շտաբի անդամ Աշոտ Զաքարեանը:

Փետրուար 24-ի լոյս 25-ի գիշերը Ազգային Անվտանգութեան Ծառայութեան (ԱԱԾ) խումբ մը աշխատակիցներ խուզարկած են ՆԺԿ կենտրոնական գրասենեակը, ոչինչ չգտնելով՝ անոնք կնքած եւ իրենց հետ տարել են համակարգիչները:

Դատախազութեան աշխատակիցները խուզարկած են նաեւ «Ղարաբաղ» կոմիտէի անդամ Սամուէլ Գէորգեանի տունը: Փետրուար 25-ի երեկոյեան, Կենտրոնի ոստիկանութիւն բերման ենթարկուած է նաեւ «Հանրապետութիւն» կուսակցութեան քաղխորհուրդի անդամ Սուրէն Սուրէնեանցը:

Ոստիկանները փորձեցին նաեւ զինաթափ ընել ՀՀ առաջին նախագահ Լ. Տէր-Պետրոսեանի թիկնազօրի անդամները, բայց անոնք հրաժարեցան յանձնել իրենց պաշտօնական զէնքերը՝ յայտարարելով, որ օրէնքով, որպէս առաջին նախագահի թիկնազօրի անդամներ, իրենք զէնք կրելու իրաւունք ունին:

ՄԱՍԻՍ
ԱՄԵՆԱՎՍՏԱՀԵԼԻ ԱՂԲԻՐԸ
ՀԱՅՐԵՆԻ ԼՈՒՐԵՐՈՒ

www.massisweekly.com

ԱԶԳԱՅԻՆ

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ ԹԱՓ ԱՌԱԾ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԸ
ՆԿԱՐՆԵՐՈՎ**

The Quality and Safe Choice for Your Child's High School Education

AGBU HIGH SCHOOL – PASADENA

OPEN ENROLLMENT FOR 2008-2009

Grades 9-12

The administration will be happy to meet with you, answer your questions and give you a campus tour.

Please call (626) 794-0363

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԴԵՊԻ ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ ԵՐԱՊԱՐԱԿ

ՅԱՐՈՒԹՅՆ ԴԱԻԻԹԵԱՆ

Հակառակ բազում հաւաստի-ացումներու, համոզուած չէինք որ ընտրութիւնները առանց կեղծիք-ներու պիտի կայանային: Յստակ էր որ բացառապէս օրինախախտում-ներով իշխանութեան հասած ու վախի միջոցով տիրապետու-թեամբ զայն պահող մարդոցմէ, այդպիսի բարի կամոցողութիւն ակնկալելը պարզապէս միամտու-թիւն պիտի ըլլար: Հետեւեալը, ընտրութեան արդիւնքէն աւելի, մենք լարուած մտազոհութեամբ եւ հետաքրքրութեամբ կը սպասէինք թէ ի՞նչ պիտի ըլլար ժողովուրդի անդրադարձը, հակազդեցութիւնը: Տէր պիտի կանգնէ՞ր իր ձայնին, թէ դարձեալ պիտի լուրջ ու յանձն-ուէր ինչպէս պատահեցաւ յատկա-պէս նախորդ 2 նախագահական ընտրութիւններուն:

Դատելով այս մի քանի օրերու զարգացումներէն, մենք կը տես-նենք որ Ազատութեան հրապարակ ելած ժողովուրդը վերագտած է այն ոգին, որ մեզ հասցուց Արցախ-եան նուաճումին: Ըմբոստութեան ոգին՝ ծառանալու անիրաւութեանց դէմ: Վճռակամութեան ոգին՝ միա-ւորուած պայքարի ճամբով վերա-տիրանալու իր արդար իրաւունք-ներուն: Այս գիտակցութիւնը շատ էական ու յատկանշական արժէք կը ներկայացնէ համաժողովրդա-կան շարժման յաղթանակին հա-մար, բոլորս ապագային համար եւ տեսնելով այս շաժուած ներուժը (potential), հայ թէ օտար, ներքին թէ արտաքին ուժեր անտեսելով բացառապէս իսրայէլականութիւններն ու կեղծիքները, իրենց անապարանօք շնորհաւորանքներով կը փորձեն կոտրել անոր թափը: Բայց մենք պէտք է քաջ գիտակցինք որ ոչ թէ այդ ուժերը (որքան ալ հզոր ըլլան անոնք), այլ մեր սեպհական ժողո-վուրդի ոգին, ազատ կամքի ար-տայայտութիւնն ու վճռակամու-թիւնը, մեծագոյն գրաւականներն են մեր ազգի ու պետականութեան գերիշխանութեան: Մեր մօտ անց-եալի դէպքերը բաւարար դաս պէտք է ըլլան բոլորիս համար որ ո՛չ վստահինք ու ո՛չ ալ տարուինք ասոր ու անոր խոստումներուն, այլ հիմնուինք մեր սեպհական ժողո-վուրդի ուժին վրայ: Զլատելու համար ժողովուրդի ոգին ու վճռա-կամութիւնը, այդ ուժերը կը փոր-

ձեն համաժողովրդական շարժումը անձնականացնել, վերածել անձնա-ւորութիւններու բախումի եւ այս-պիսով տարանջատել ու տկարաց-նել մեզ: Մենք պիտի չիցնանք այդ խաղին մէջ, որովհետեւ ինչդիրը այս կամ այն անձի իշխանութեան գալու ինչդիր չէ, այլ՝ գաղափարա-կան պայքարի: Խնդիրը ժողովուր-դի ազատ կամքի արտայայտու-թեան բռնաբարումն է: Խնդիրը ժողովուրդի ձայնին եւ իրաւունք-ներուն ոտնակոխումն է: Խնդիրը ժողովուրդի ստրկացումն է ազնիւ տիպական չունեցող մարդոց կողմէ, որոնք իրենց անձնական ու անմի-ջական շահերուն համար կը գոհնեն ժողովուրդի արժանապատիւ ապա-զան եւ կը խորխուրեն մեր պետակա-նութեան գերիշխանութիւնը: Ահա թէ որն է ինչդիրը, որ պէտք է լուծենք մենք, այսօր, միաւորուած ուժերով:

Հազարամեակներու մեր պատ-մութիւնը վկայ է, որ մենք երբ միաւորուած եղած ենք յստակ գա-ղափարի մը շուրջ, թէկուզ օտարի լծին ենթակայ, մեր պայքարը յաղ-թանակով պսակած ենք: Վկայ՝ Ոսկեդարը: Վկայ՝ Մարդարապատի խոյանքը: Վկայ՝ Արցախեան հերո-սամարտը: Այնքան ատեն որ մենք գօտեպնդուած ենք գաղափարի ոգի-ով ու կը մնանք միաւորուած յաղթանակը մերը պիտի ըլլայ: Այնպէս որ մենք ամէն գնով թի-կունք պիտի կանգնինք Ազատու-թեան Հրապարակի վրայ մեր եղ-բայրներուն եւ քոյրերուն, շարու-նակելու իրենց պայքարը, յանուն ժողովրդավարութեան, յանուն ար-դարութեան, յանուն արժանապա-տուութեան, յանուն ազատութեան: Իրենց պայքարը մեր ալ պայքարն է: Որովհետեւ հայրենիքէն հազա-րաւոր մղոններ հեռու, եթէ մենք պիտի գոյատեւենք որպէս հայ, մեր ամենամեծ գրաւականը ազատ, անկախ, ժողովրդավար գերիշ-խան եւ հզոր Հայաստան մը ունե-նալն է:

Փոխանակ ժողովուրդի մէջ այս գաղափարները արմատաւորե-լու, կը ցաւինք երբ կը կարդանք կուսակցամով նեղմտութեան ար-դիւնք հետեւեալ տողերը, «Տարա-կուսանքէ վեր է, (ընդգծումը մեզ-մէ, Յ.Տ.Դ.) որ վերանկախացեալ Հայաստանի Հանրապետութեան առաջին եօթը-ութը տարիները եղան մութի ու ցուրտի, անկումի եւ հրասթափութեան, աւերման ու

աւարումի դառն եւ դաժան ժամա-նակներ»: (Ապարէզ, Փետրուար 2, 2008 Ն. Պէրպէրեան): Պատմու-թեան գիտակ ունէ ազնիւ մտաւո-րական չի կրնար չտեսնել, որ ապագայ սերունդները երբ յետա-դարձ նայուածքով պիտի նային Հայաստանի Գ. Հանրապետութեան առաջին 7-8 տարիներուն, հոն ոչ թէ պիտի տեսնեն մութն ու ցուր-տը, այլ՝ Արցախեան հերոսամար-տը: Իրենց հոգիները պիտի չմթազ-նին մութի ու ցուրտի օրինակէն, այլ՝ պիտի փայլատակեն Արցախ-եան հերոսամարտի նուաճումով: Անոնք որոնք այսօր կը շեշտեն մութն ու ցուրտը, անոնք մեր ժողովուրդի ոգին կը փորձեն մթազ-նել:

Կը ցաւինք, երբ կը շարունա-կենք կարգալ այդ նոյն գրչին, թէ «Նոյնպէս անկասկած է (ընդգծումը մեզմէ, Յ.Տ.Դ.) , որ 1998ի իշխա-նափոխութեամբ Հայաստանի ու հայ իրականութեան մէջ սկսաւ պետական-քաղաքական եւ ընկե-րատնտեսական բարեկարգումնե-րու հանգրուան մը, որ վաղուան բարգաւաճ օրուան նկատմամբ յոյսն ու հաւատքը վերադարձուց մեր ժողովուրդին»: Դարձեալ մեր հա-մոգումով, ապագայ սերունդները 1998 իշխանափոխութեան յաջոր-դող շրջանին նայելով, պիտի փի-տսան Հոկտեմբեր 27, 1999ի անո-րակելի սպանդով մեր պետակա-նութեան հասցուած ահաւոր հար-

ուածին, որ «վաղուան բարգաւաճ օրուան նկատմամբ յոյսն ու հա-ւատքը» մթազնեց: Մենք կը զար-մանանք, որ սկզբունքայնութիւն քարոզող մարդիկ, լուռ կ'անցնին իրենց ընկերոջ անիրաւ սպաննու-թեան դէպքի վրայէն: Լուռ կ'անց-նին իրենց թեկնածուին տրուած ձայներուն իշխանութեան թեկնած-ուին կողմէ զաւթումի փաստին վրայէն, եւ այս բոլորը յանուն իշխանական աթոռներու եւ շա-հերու: Ո՞ւր գնաց գաղափարական պայքարի վստահութիւնը: Ի՞նչ ար-ժանապատիւ ապագայ կրնանք կեր-տել այսպիսի մանրուք մտայնու-թեամբ ու վարքով:

Այսօր բացառապէս է բոլորիս համար թէ ինչպիսի՞ խարդախու-թիւններով, բռնամիջոցներով, սպառնալիքներով ու վախի միջո-ցով մէջ ընթացան նախագահա-կան ընտրութիւնները: Երբ սուտն ու կեղծիքը ակններեւ են, մեր առջեւ կը բացուին երկու ճամբա-ներ: Կամ գլուխ ծռել որ կը նշանակէ ստրկանալ: Եւ կամ ընդվ-զիլ, որ կը նշանակէ պայքարիլ: Երբ քաջ գիտենք, որ սուտն ու կեղծիքը արժանապատիւ ապագայ չեն կերտեր, ուրեմն մեզի կը մնայ ընթանալ պայքարի ճամբով: Դէ-պի Ազատութեան Հրապարակ, Յա-նուն ժողովրդավարութեան: Յա-նուն Արդարութեան, Յանուն Ար-ժանապատուութեան: Յանուն Ազա-տութեան:

Յովհաննէս Բալայեանի Յայտարարութիւնը

Սոյն յայտարարութիւնը կատարուել է Կիրակի, Փետրուար 24, 2008 թ. Հոլիվուտի «Փոքրիկ Հայաստանում» տեղի ունեցած հաւաքի ընթացքում, 15,000 ժողովրդի առջեւ:

Նկատի ունենալով որ Հայաստանի իշխանութիւնները մի անգամ եւս փորձում են խեղդել մեր ժողովրդի ազատ կամքով արտայայտուելու աստուածատուր իրաւունքները, մենք այստեղ հաւաքուած ենք մեր բողոքի ձայնը բարձրացնելու յանուն արդարութեան:

Ինչպէս գիտէք, մի քանի տարիներ առաջ Ռոբերտ Քոչար-եանը ինձ շնորհեց Մովսէս Խորենացու անուան շքանշանը: Նկատի ունենալով որ Մովսէս Խորենացին մեր Պատմահայրն է եւ մեր ազգային ինքնութեան գլխաւոր կերտիչը, ես չեմ կարող այդ Մեծ Հայր անունը կրող շքանշանը ստանալ մի անձից, որը իմ ժողովրդի արդար իրաւունքներն է բռնաբարում:

Հետեւեալը, ես ձեր բոլորի ներկայութեամբ վերադարձնում եմ այդ շքանշանը ի նշան բողոքի, Հայաստանում կայացած խայտառակ եւ անիրաւուած նախագահական ընտրութիւնների: Ես հոգեկան մեծ ցասումով եմ կատարում այս գործը: Ես միշտ կանգնած եմ իմ ժողովրդի, իմ հայրենիքի կողքին, որովհետեւ երկուքն էլ ինձ համար սրբութիւններ են:

Վստահ եղէք, արդարութիւնը պիտի յաղթէ:

Յովհաննէս Բալայեան

ATLANTIS RESTAURANT AND NIGHT CLUB

FRIDAY NIGHTS AT ATLANTIS

ARABIAN NIGHTS

ENJOY A NIGHT OF MIDDLE EASTERN MUSIC, DANCING AND ENTERTAINMENT EVERY FRIDAY NIGHT AT ATLANTIS. ATLANTIS IS FULLY EQUIPPED WITH A REMARKABLE COCKTAIL BAR, HOOKAH BAR AND LIVE DJ.

EVERY FRIDAY, BE SURE TO WITNESS OUR LIVE BELLY DANCING SHOW FEATURING WORLD FAMOUS HELINA AND THE SAHALAH DANCERS.

authentic cuisine
full hookah bar
VIP membership
full cocktail bar
live belly dancing
live music and DJ

ATLANTIS RESTAURANT AND NIGHT CLUB

626.449.4599
162 N. SIERRA MADRE BLVD.
PASADENA, CA 91107

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԾԱՆՐԱԲԵՌՆՈՒԱԾ ՕՐԵՐ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՂԲԱՆ

Աշխարհի ներկայ կացութեան մէջ, օրեր եւ շաբաթներ կան երբ բացառիկ կարեւորութիւն ստացող երեւոյթներ չեն պատահիր: Կան նաեւ օրեր եւ շաբաթներ որոնք, ընդհակառակը լի են նշանակելի, հետաքրքրական, երբեմն ալ վտանգաւոր զարգացումներով:

Նման շաբաթ մըն է որ աշխարհ կը բոլորէ: Մէկ կողմէ կան դրական զարգացումներ, ինչպիսիք են անջրպետի գիտական օգուտները, աստղաբանութիւնը եւ անոնց մէջի աստղաբանութիւնը իրապէս յաջող թուիչ քննարկով, Ամերիկայի նախագահ Պոլ Ռիֆի կայացուցած թեմաքննարկներն են, այս անգամ հինգ երկիրներ, ուր կան բացի աղքատութեան համատարած երեւոյթէն, «էյտոյ» եւ Մալթայի մտահոգիչ վարակումները, եւ անոնց վերացման գծով, այս մեծ երկրի յատկացնելիք մեծագումար նպաստները: Այս դրական երեւոյթներու կողքին, կան բացառիկ ուրիշներ ալ, որոնք ուղղակի մտահոգիչ կը շարունակեն մնալ: Առաջին կարգի վրայ կը մնան Իրաքն ու Աֆղանիստանը, որ ահաւասիկ աւելի քան հինգ տարիներէ ի վեր, ուղղակի պատերազմական մտահոգիչ վիճակ կայ, առանց տաճնապնդու լուծման մը կարելիութեան: Իրաքի պարագային, Ամերիկա միտնուած է անվերջանալի թուացող անորոշ կացութեան մը մէջ, որմէ դուր ելլելը, նոյնիսկ յարաբերական հանդարտեցումի մը հաւանականութեամբ, գէթ առ այժմ անկարելի կը թուի: Հասկնալիօրէն, Իրաքեան թնձուկը իր ուղղակի եւ ժխտական անդրադարձերը կ'ունենայ Ամերիկայի ներքին կեանքէն ներս, եւ Իրաքը կը մնայ տեղի ունեցող նախագահական ընտրութեան գլխաւոր մտահոգութիւններէն մէկը: Ուրիշ հարցեր ալ կան անշուշտ Ամերիկան մտահոգող տնտեսական մտահոգիչ կացութիւնը, հազարաւոր մարդկանց տուններու գրաւումը (foreclosure) վճարումներու անկարողութեան պատճառաւ: Դրամատուներու կացութիւնը նոյնպէս մտահոգիչ է, եւ անոնցմէ շատեր արդէն իսկ անկարողութեան մէջ կը գտնուին քաղաքացիներու համար փոխառութեան եւ պարտքերու ստացման տեսակէտներէն: Իրաքը, Աֆղանիստանը, տնտեսական տաճնապնդ եւ ասոնց վրայ աւելցնելով ազգային ապահովութեան խնդիրը, իր պահանջած ահաբեկչական պատերազմի ծախսին ու պարտաւորութիւնները մէկ կողմէ, իսկ ներգաղթային յատուկ քաղաքականութեան մը բացակայութիւնը միւս կողմէ, երկիրը կը պահեն մտահոգիչ եւ վտանգաւոր կացութեան մը մէջ: Այս բոլորը անշուշտ կ'անդրադառնայ երկրէն ներս մտահոգութեան, մասնաւորաբար եթէ նկատի առնուին նախագահական թեկնածուներու մօտ տիրող քարոզչական լուրջները, ոմանց մօտ տարիներու ընթացքին ձեռք ձգուած փորձառութիւնը, որ կը հակադրուի փոփոխութեան անհրաժեշտութեան: Փորձառութեան եւ ազգային ապահովութեան սկզբունքներու ջատագով են Հիլըրի Բլիթընը, տեմոքրատներու ձեռնարկներ, եւ ճոն Մքքէյնը, հանրապետական կուսակցութեան, ըստ երեւոյթին, նախագահութեան թեկնածուն: Այս վերջինը, որ երթալով իրեն կող-

քին արտայայտողներ կ'ունենայ, իր նախկին մրցակից Միթ Ռոմնին, եւ նախկին նախագահ, ճորճ Պուշը: Հիլըրիի պարագային, ան տակաւ կը կորսնցնէ իր սկզբնական յառաջախաղացքը, առաջին տեղը լքելով Պարաք Օպամային, որուն ճարտասանական շնորհքները, եւ փոփոխութեան մը անհրաժեշտութեան մասին ինքնավստահ արտայայտութիւնները լուրջ յաջողութիւն մը կ'ունենան յատկապէս երիտասարդներու եւ իր ցեղակիցներու մօտ: Երբ այս տողերը կը գրուին, հաւանականութիւնը կայ որ Օպաման առաջին տեղը գրաւէ իր կուսակցութեան նախագահական ցանկի վրայ, իսկ եթէ գրեթէ հաւասար թիւով պատգամաւորներ ստանան Հիլըրին եւ Օպաման, հաւանօրէն վճիռը պիտի արձակուի մէկ կամ միւսի ի նպաստ, գերապատգամաւոր նկատուած խումբին կողմէ, որոնց մօտ ալ մտահոգիչ տրամադրութիւններ ակնհայտ սկսած է դառնալ: Ի հարկէ թեկնածուներէն բոլորն ալ տակաւին յստակ բանաձեւումներ չունին թէ ինչպէս պիտի լուծեն երկրին տագնապները, եւ ի՞նչ ճակատագիր վերապահուած է իրենց անգամ մը որ հասնին նախագահութեան: Հետաքրքրական է տեսնել որ ներկայի նախագահ ճորճ Պուշը շատ ալ մտահոգ չէր երկրի թէ ի՞նչ կ'ըլլայ երկրի վիճակը, իր հրապարակէն քաշուելէն ետք: Իրաւունք ալ ունի, քանի որ իրեն համար շատ ալ

յստակ չէ թէ ինչու իրաքեան պատերազմը սկսաւ կեղծ եւ սուտ պատճառաբանութիւններով, եւ այժմ ի վիճակի չէ անհրաժեշտ լուծումներ գտնելու: Մասամբ մը կը յիշեցնէ Ֆրանսայի Լուի 14րդ թագաւորը, իր հուշակաւոր արտայայտութեամբ – «Ինձմէ ետք, ջրհեղեղ չըլլայ, խաղաղութեան մը հաւանականութիւնն ալ քիչ տիկոս ունի: Անդին ճոն Մքքէյն մը Իրաքի մէջ 100 տարի գտնուելու պարագային մասին կը խօսի, իսկ Հիլըրի եւ Պարաք, ընտրուելու պարագային, ամերիկեան գործերը Իրաքէն տուն բերելու մասին կ'արտայայտուին, առանց նկատի առնելու այս քայլի վտանգներու մասին, Իրաքէն ներս: Առ այժմ գէթ շատ խօսք չի կայ Աֆղանիստանի եւ Իրանի մասին, որոնք անշուշտ պիտի իրենց գիրենք պարզատրեն նոր նախագահին, ով որ ալ ըլլայ ան: Եթէ ասոնք բաւական չէին կարծես, Փերվեզ Մուշարաֆիի փառաստանն ալ, ըստ երեւոյթին, պիտի սկսի լուրջ մտահոգութեան արժանանալ, երբ նկատի ունենանք վերջին ընտրութեանց ընդդիմադիր ճակատի արձանագրած յաջողութիւնը: Կը խօսուի նոյնինքն Մուշարաֆիի հրապարակէն քշուելու մասին, եւ ինչ պիտի պատահի եթէ այս մէկը իրականանայ, եւ Փաքիստանը ինչպէս հակա-ամերիկեան եւ ենթադրաբար, Ալ-Քայիտեան ազդեցութեան տակ: Մօտիկ թէ հեռաւոր ապագան յիշէ փառաստանի պարագային, եւ նախատեսութիւններ ընել քիչ մը դժուար

է ներկայիս: Վստահ չենք թէ ուր պէտք է գետեղել Քուպայի եւ Քոսովոյի պարագաները: Քոսովոն իր անկախութիւնը ստացաւ եւ նոր մտահոգութիւն մը կրնայ աւելնալ Եւրոպայի կեդրոնական մասէն ներս: Ոմանք, Ամերիկան ալ մէջը, իրապէս ընդունեցին այդ փոքրիկ երկրին անկախութիւնը, իսկ ուրիշներ, ինչպէս Ռուսաստանը, շատ ալ գոհ չեն Քոսովոյի անկախութեամբ: Ինչ կը վերաբերի Քուպային, 50 տարիներու վրայ այդ երկրին վրայ տիրապետած համայնավար կուսակցութիւնը եւ անոր գերագոյն ղեկավար Ֆիտէլ Քասթրօն, առողջական պատճառներով, երկրի ղեկավարութիւնը կը յանձնէ իր կրտսեր եղբօր, Ռաուլ Քասթրօնին: Ամերիկայի համար որ կ'երագէր փոխանցում մը դէպի ժողովրդավարութիւն, Ֆիտէլէն ետք, ըստ երեւոյթին, յուսախաբուցութիւն մը պիտի արձանագրուի: Նոյնպէս մօտ ատենէն ընտրութիւններ տեղի պիտի ունենան Ռուսաստանի մէջ եւ պիտի ընտրուի նոր նախագահ: Ըստ երեւոյթին, շատ բան պիտի չփոխուի փութիւնեան համակարգէն ներս, քանի որ Փութին իշխանութիւնը իր ձեռքին մէջ պիտի պահէ իբրեւ երկրի վարչապետ: «Մանրաբեռնուած օրեր» խորագրեցինք այս յօդուածը, եւ կը խորհիմ որ պիտի արդարացնէ այս նկարագրութիւնը յօդուածին ընթացքումէն ետք: Հարց է թէ ե՞րբ աշխարհ հանգիստ շունչ մը պիտի քաշէ խաղաղութեան մասին երազելով...

SAHAG-MESROB ARMENIAN CHRISTIAN SCHOOL

OPEN HOUSES

FOR 2008-2009 SCHOOL YEAR

PRE-SCHOOL & KINDERGARTEN

Tuesday, March 11, 2008 at 7:00PM

JR. HIGH, MIDDLE & HIGH SCHOOL

Wednesday, March 12, 2008 at 7:00PM

ELEMENTARY SCHOOL 1st – 5th Grades

Thursday, March 13, 2008 at 7:00PM

2501 N. Maiden Lane, Altadena, CA 91001 - (626) 798-5020

- Serving the community for 29 years
- Accredited by Western Association of Schools & Colleges (WASC) and by Association of Christian Schools International (ACSI)
- New and beautiful 3.3 acre school campus
- Curriculum:
Elementary School: We offer Armenian, Art, Bible, English, Math, Science, Social Studies, Computer, Music, Band, Physical Education, Drama, Recorder.
Middle & High School: We offer U.C. approved College preparatory courses, Armenian, Art, Bible, English, American Literature, English Literature, Algebra I, Algebra II, Pre-Calculus, Physical Science, Biology, Chemistry, Physics, Civics, Health, Computer, U.S. History, World History, Band, Drama. Honors and AP courses in several core subjects.
Pasadena City College Bridge program: We offer PCC college level courses on our campus in English, U.S. History, Political Science, and Spanish.
- High School counseling for 9th – 12th grade students.
- Exciting athletic programs.
- Extra Curricular:
Elementary School: Extensive field trips, Speech Meets, Piano Festivals, Spelling Bee contests, Science Fairs, Concerts, Art Festivals, student programs for all festive and holiday occasions.
Middle & High School: Extensive field trips, 7 days to the East Coast, 15 days to Armenia, overnight camping and nature hikes, Speech Meets, Piano Festivals, Spelling Bee contests, Science Fairs, Concerts, Art Festivals, student programs for all festive and holiday occasions, community services.
- Faculty and Staff: Experienced teachers, mostly credentialed or masters degrees, ACSI certified, caring and professional.
- Students: We are student centered. Each student is nourished mentally, physically, spiritually, emotionally, in a family like safe and caring environment.
- Tuition: The most affordable of private schools.

ՊԱՐՈՒԹԱՅԻՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՈՍԿՐԱԾՈՒԾԻ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՆԵՐՈՒ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿԻ ԱՌԱՋԻՆ ԹԵԼԵԹՈՆԸ

«ՀՐԵՇՏԱԿ ՄԸ ԵՂԻՐ, ԿԵԱՆՔ ՄԸ ՓՐԿԷ» ՆՇԱՆԱԲԱՆՈՎ ՔԱՐՈՋԱՐՇԱԻԻ ՄԵԿՆԱՐԿ Ի ՆՊԱՍՏ ՑՈՂՈՒՆԱՅԻՆ ԲԶԻՋՆԵՐՈՒ ՊԱՏՈՒԱՍՏՈՒՄԻ ԿԵՂՐՈՆԻ ՀԻՄՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Տարիներու բծախնդիր ծրագրումի, ու կամաւորներու, նուիրատուներու եւ կազմակերպողներու տքնաջան աշխատանքին որպէս արդիւնք, Հայկական Ոսկրածուծի Նուիրատուներու Արձանագրութեան Հիմնարկը (ՀՈՆԱՀ) ուրախութեամբ կը յայտարարէ իր առաջին թելեթոնի կազմակերպման մասին, ինչպէս նաեւ «Հրեշտակ մը եղիր, կեանք մը փրկէ» նշանաբանով իր քարոզարշաւի մեկնարկը, Կիրակի, Ապրիլ 13, 2008-ի երեկոյեան Ժամը 4:00-8:00 «Հորիզոն» 24 Ժամ Հայկական Պատկերասփիւռի վրայ, տեղական եւ արբանեակային, ինչպէս նաեւ այլ կայաններու եւ միջոցներու փոփոխով (ման-

նափակ թիւը, գրեթէ անկարելի եղած էր միջազգային մակարդակի արձանագրողներուն մէջ գտնել հայերու պարագային յարմար համապատասխանում, որու պատճառով փոքր եւ չափահաս մեծ թիւով հայորդիներ կորանցուցին իրենց կեանքը: Այս իրավիճակը հակակշռելու նպատակով էր որ 1999-ին

րամասնութիւնները շուտով), գոյացնելու անհրաժեշտ գումարը՝ իրականացնելու համար Հիմնարկի եւ հայութեան երազը՝ Երեւանի մէջ հիմնելու եւ գործի դնելու Ցողունային Բջիջներու Պատուաստումի Կեդրոնը:

Ինչպէս տարբեր ազգային փոքրամասնութիւններ, հայութիւնը եւս ունի իր ծինային իւրապատու կազմութիւնը՝ ինչ կը վերաբերի հակածիններու փոխ պատուաստումին, որ կը նշանակէ, շատ աւելի մեծ հաւանականութիւն՝ գտնելու ոսկրածուծի համապատասխանում հայութեան զաւակներուն մէջ: Նկատի ունենալով ոսկրածուծի նուիրատուներու սահմա-

հիմնուեցաւ ՀՈՆԱՀ-ը, սօքթ. Ֆրիտա ձորտունի նախաձեռնութեամբ:

ՀՈՆԱՀ-ի Ցողունային Բջիջներու Պատուաստումի Երեւանի Կեդրոնը առաջինը պիտի ըլլայ ամբողջ Կովկասի մէջ, որ շուտով ցողունային բջիջներու կեանքերու փրկութեան գուզահեռ՝ հիմնական դեր պիտի կատարէ քաղցկեղի, շաքարախտի, սրտի եւ այլ հիւանդութեանց դարմանումին մէջ: Ինչպէս ՀՈՆԱՀ-ը, այս կեդրոնը եւս միջազգայնօրէն պիտի վարկաւորուի, նոր ճամբայ բանալով դեղերու եւ գիտական հետազոտութեանց ծիրէն ներս համաշխարհային մաշտապով համագործակցութեան:

ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՄԵՐՏԻՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԷՆ ՆԵՐԱ «ՎԱՍՆ ՀԱԿԱՔԻ, ՎԱՍՆ ՀԱՅՐԵՆԵԱՑ, ՅԱՌԱՋ»

Մերտինեան վարժարանէն ներս հայկական ոգին վառ պահելու միտումով աշակերտական յատուկ ձեռնարկներ տեղի կ'ունենան, մեր պատմութեան բոլոր կարեւոր դէպքերու կամ կրօնական տօներու առիթներով:

Անոնցմէ մէկն է Քաջ Վարդանի եւ Ղեւոնդեանց յիշատակին նուիրուած ձեռնարկը: 8 Փետրուարին գործադրուեցաւ յայտագիր մը, կատարողութեամբ Գ. եւ Դ. կարգերու աշակերտներուն: Առաւօտեան Ժամը 8-ին աշակերտները հանդիսարան մտան, բեմին վրայ դժագրութիւն-պատասուի մը վրայէն, գործ՝ Տիկ. Շողեր Թիլիքեանի, վարդան զօրավարն ու իր զինուորները կը դիտէին գիրեն:

Տնօրէնին Պրն. Յովսէփ Ինճէճիքեանի բացման խօսքէն ետք, աշակերտները երգեցին «Հայուն Քայլերգը» եւ «Ով Կենդանի Հաւատք Մեր Հարց»ը, առաջնորդութեամբ Տիկ. Վիկտորիա Աբրահամեանի-Էլիսաբի:

Յայտագրին հանդիսավարն էր է. կարգէն Լորի Շիրաճեան: Գ. կարգի զոյգ բաժինները, պատրաստութեամբ Տիկ. Մարգարիտ Մեղրոյեանի, ներկայացուցին «Քաջ Վարդանի Թոռները» եւ «Վարդանանց Պատմութիւնը»: Դ. կարգը, առաջնորդութեամբ Տիկ. Հերմինէ

Ապաճեանի, ներկայացուց պատկեր մը՝ «Վարդանանց Տօնը»: Ապա Գ. եւ Դ. կարգի աշակերտները ելոյթ ունեցան խմբական արտասանութիւնով ու երգերով:

Պրն. Ինճէճիքեան իր փակման խօսքին մէջ շորհակալութիւն յայտնեց յայտագրին գործադրութեան օժանդակող ուսուցիչներուն եւ աշակերտներուն, ապա կարգաց թուղթ Առ Հռովմայեցիս, Տրդ զլուխէն Պողոս Առաքեալի խօսքը, որ վարդանանց հաւատքին հիմը կը հանդիսանայ, «Վասնզի ես հաստատ գիտեմ թէ ո՛չ մահը, ո՛չ կեանքը, ո՛չ հրեշտակները, ո՛չ իշխանութիւնները, ո՛չ զօրութիւնները, ո՛չ ուրիշ արարած կրնան մեզ գատել Աստուծոյ սէրէն՝ որ Քրիստոս Յիսուս մեր Տիրոջմով է»: Ապա, ան նշեց որ «ո՛չ» ըսելու քաջութիւնը ունեցան վարդանանք եւ 15 դարեր հայրապարեցաւ այդ ուխտով, մնաց հայ ու քրիստոնեայ: «Այսօր մենք, ամէն տեսակ փորձութիւններ կը դիմագրաւենք: Ո՛չ ըսենք անոնց»: Եւ եզրափակեց խօսքը ըսելով, «Վարդանի հօգին թող մեզ ներշնչէ ու «ո՛չ» ըսենք մեր հաւատքին ու հայկականութեան սպառնացող բոլոր վտանգներուն»:

Յայտագիրը վերջ գտաւ Տէրունական աղօթքով:

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք «Մասիս» Շաբաթաթերթին T: (626) 797-7680 F: (626) 797-6863 massis2@earthlink.net

A.B.A. INSURANCE SERVICES

Life, Health, Group Health, Disability, Long Term Care

Blue Cross of California 1975-2008 Blue Shield of California

33th ANNIVERSARY

ԱՊԱՌՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆՌՐԱԺԵՇՏ Է

ԵՐԲԵՔ ՈՒՇ ԶԷ ՎԵՐԱՔՆՆԵՆԼՈՒ ՁԵՐ ԱՊԱՌՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՊԵՏՐՈՍ ՄԱՐՈՆԵԱՆ

818 500-9585 ABA INSURANCE SERVICES 805 E. Broadway . Glendale, CA 91205 E-mail: BMaronian@AOL.com ONE EIGHT HUNDRED FOUR "HAI-TAD"

Massis Weekly

Volume 28, No. 06

Saturday, MARCH 1, 2008

Prominent Opposition Leaders Illegally Arrested by Kocharian-Sarkisian Regime Popular Movement Continues With Daily Rallies In Liberty Square High Ranking Foreign Ministry Officials Resign In Protest Against Fraudulent Elections

YEREVAN -- Tens of thousands of people thronged the streets of Yerevan for the seventh consecutive day Tuesday, ignoring Prime Minister Serzh Sarkisian's calls to come to terms with his victory in Armenia's disputed presidential election.

Sarkisian argued that the February 19 vote has been recognized as mostly democratic by the international community as he addressed a separate rally held in the city's main Republic Square in response to daily street protests staged by his main challenger, Levon Ter-Petrosian.

But that did not prevent Ter-Petrosian from holding his biggest rally so far in the nearby Liberty Square. Groups of people bused to Republic Square could be seen joining the opposition crowd even before the simultaneous start of both gatherings. Some of them handed Sarkisian's white campaign flags to opposition leaders. Ter-Petrosian mockingly thanked Sarkisian for swelling the ranks of his supporters protesting against the official vote results.

During his staged rally Sarkisian appealing to the opposition protesters. "I know just how numerous are people ready to take to the streets to take care of their votes. I know that very well. But please, restrain your emotions."

Tens of thousands listening to Levon Ter-Petrosian

The appeal clearly fell on deaf ears as the massive opposition crowd marched to an empty Republic Square two hours later, waving clenched fists and chanting "Levon! Levon!" and "Serzhik, go away!" outside the prime minister's office guarded by hundreds of riot police. Addressing the crowd before the march, Ter-Petrosian again demanded a re-run of "the most disgraceful election in Armenia's history" and the release of his allies arrested in recent days. He also called on Sarkisian and outgoing President Robert Kocharian to resign.

"Robert and Serzh, come to your senses," Ter-Petrosian said after demonstratively dancing to traditional Armenian music on the podium. "Understand what is going on in this country ... Announce your resignation from

here and leave this country."

On Wednesday Ter-Petrosian called on the people to continue to challenge the official results of Armenia's controversial presidential election, dismissing Robert

Kocharian's threats to end the non-stop demonstrations by force.

In televised comments aired late Tuesday, Kocharian warned that his patience with protesters camped in Yerevan's Liberty Square is wearing thin. He said Ter-Petrosian's rallies and overnight vigils have not been sanctioned by the authorities and can therefore be broken up by security forces.

The Armenian police issued a similar warning the next day, saying in a statement that they are determined to "protect the country's constitutional order and public security."

Addressing the massive crowd in

Continued on page 3

Armenian Diplomats Resign Over Election

YEREVAN -- Deputy Foreign Minister Armen Bayburtian and three other senior Armenian diplomats have stepped down in protest against their government's controversial conduct of Tuesday's presidential election, it emerged on Saturday.

The unprecedented resignations were first announced during former President Levon Ter-Petrosian's ongoing rally in Yerevan.

The Armenian Foreign Ministry declined to comment on them. A ministry spokesman confirmed only that Bayburtian as well as Ruben Shugarian and Levon Khachatryan, Armenia's ambassadors to Italy and Kazakhstan respectively, and Razmik Khumarian, an Armenian envoy in Ukraine, quite over the disputed election.

Six more senior Armenian diplomats on Sunday publicly condemned their government's handling of the

presidential election in what amounted to a show of support for opposition leader Levon Ter-Petrosian.

In a joint statement read out at a Ter-Petrosian rally, the Foreign Ministry officials expressed their "outrage" at serious fraud which they said prevented the vote from being "civilized, free and fair." "Only by acting in conformity with the letter and spirit of the law can we create democracy and tolerance in Armenia and earn the country a good reputation abroad," they said.

The statement's signatories included the chief Foreign Ministry spokesman, Vladimir Karapetian, and the heads of the ministry's NATO, North America and United Nations desks.

Ter-Petrosian described the diplomats as "heroes" and urged Foreign Minister Vartan Oskanian to follow suit.

Los Angeles

Thousands Rally In Support Of Popular Movement In Armenia

On February 24 an estimated of 15 000 Armenians held a protest rally in "Little Armenia" district of Los Angeles. The ralliers voiced support for the popular movement in Armenia. They urged the U.S. State Department to be consistent in the protection of democratic principles in Armenia and denounce the outcome of the presidential election, condemn violence and demand the government of Armenia put an end to illegal arrests and persecution. The rally condemned the election marred by election fraud, violence, intimidation and other illegal actions. The rally stated that the results of the vote are not real and shared Levon Ter-Petrosian's demand to recognize the election invalid.

The protesters demanded the regime in Yerevan to release all political prisoners, stop persecution and put an end to the information blockade. The rally ended with a determination to continue the struggle.

Human Rights Watch Concerned About Armenian Election Violence

NEW YORK -- A leading international human rights organization urged the authorities in Yerevan on Friday to investigate beatings of opposition activists and journalists reported during Armenia's presidential election.

"These election-day attacks targeted the very people trying to ensure the integrity of Armenia's vote," Holly Cartner, Europe and Central Asia director at the New York-based Human Rights Watch (HRW), said in a statement. "The Armenian government should carry out independent and speedy investigations to ensure justice is served and to send the message that intimidation won't be tolerated."

The statement detailed nine concrete cases of proxies of opposition candidate Levon Ter-Petrosian, two opposition parliamentarians and at least

three journalists who claimed to have been assaulted by government loyalists in and outside polling stations. The Ter-Petrosian campaign reported dozens of such assaults on voting day.

"Most victims had been attempting to expose what they believed to be violations of electoral rules, such as incorrect voters' lists, intimidation of voters, violations of the right to a secret ballot, and ballot-box stuffing," said HRW. "None of the victims was able or willing to return to the polling station to continue observing the voting."

"In several incidents, the assaults took place in the presence of police and polling station officials who did not intervene, and in one case a police officer appeared to assist the assailants."

Continued on page 2

Three International Observers Walk Into An Election, See . . .

By John Hughes
ArmeniaNow editor

Any more it doesn't matter
Who's right or wrong
We've been injuring each other
For much too long

Kris Kristofferson
Nobody Wins

Let us thank God for the OSCE and the CIS and any other acronym-ed international observation missions who come here every five years to tell us that the blossom of freedom gets lovelier every season and that things are just sweet as pie here election-wise.

Bless them. They come. They observe. They write meaningless reports. They go home. Where would we be without them?

If you read the reports of the observers, here's what you know about Tuesday's voting process:

- There were a few technical glitches

- The counting process needs some improvement

If you believe what was reported on this website or on plenty others:

- Cash was paid for votes
- Proxies were temporarily kidnapped

- Proxies were beaten
- Ballot boxes were stuffed (Personal favorite: by "workers" changing a light bulb in one station)

- Soldiers were transported station to station to cast multiple votes

- Citizens' votes were monitored by their employers

Are we talking about different elections? ("Oh, sorry. You asked about ARmEnia? We thought you said ROmAnia.")

No. It does appear, though, that after banging their multi-lingual heads against the wall for so many years telling outsiders just how screwed up things really are with the voting process here, the OSCE et. al. have changed the definition of "international standards".

For example: The individual incidents of wrongdoing, the CIS report said, could not influence the final outcome. Translation: Let the brass knuckles fly, so long as enough bodies are left standing to constitute a majority.

No doubt there are improvements

since the first times international observers were coming here. Ballots are more distinct; votes are deposited in transparent boxes; passports are stamped to indicate that a voter has already voted. Good.

But to endorse what happened Tuesday, as these missions have, requires lowering the bar on the democratic process to a level that neither Armenia nor any other country should brag about clearing.

It appears that none of the observer missions brought mathematicians with them. Otherwise there surely would have been mention of the staggering display of civic duty exhibited here on Tuesday.

So great is the process here, that, according to figures from the Central Election Commission, a bit more than 70 percent of the voting populace did the deed. Incredible as it is to think that 7 out of 10 hold their duty so sacred, the CEC is being modest. Let us clarify:

About 2.3 million Armenians are registered to vote here. But: That number includes about 500,000 (according to various estimates) now abroad who, for the first time with this presidential election, were not allowed to vote. That brings the number down to about 1.8 million. According to the CEC, nearly 1.7 went to polls Tuesday.

There's the headline friends: "94 Percent Turnout in Mid-winter to Perform Patriotic Act." International standards my hiney, that's galactic!

Its shortsighted slight of Armenia's patriotism aside, the OSCE report was spot on with one observation:

"Armenian authorities made genuine efforts to address shortcomings noted in previous elections."

For sure they did. Having seen the shortcomings of 2003 when their fraud was not sufficient to avoid a runoff, this time around the authorities secured their power in the first vote through stepped-up efforts.

The learning curve shortens. Give us five more years, and the whole voting deal will be streamlined into a nod or a show of hands.

". . . there is need," the OSCE report says ". . . to tackle such concerns as lack of public confidence in the electoral process . . ."

Yes indeed there is. Thanks for pointing that out.

By Armen K. Hovannisian

In his editorial of February 21, 2008, Appo Jabarian of USA Armenian Life Magazine criticized Raffi Hovannisian, Armenia's first Foreign Minister and current member of the National Assembly (Parliament). Jabarian also considered it both ethical and professional to ridicule Raffi's father Richard, son Garin, and the "Hovannisian household."

We know that Jabarian strongly inferred that Hrant Dink was an agent of the Turkish government. But what charge does he bring against Hovannisian? Jabarian is not quite bold enough to utter the words himself. So he quotes.

He quotes Hayots Ashkharh, the Armenian tabloid assigned to conduct the government's official propaganda. He quotes an unidentified, but immediately identifiable, "Armenian activist." He quotes one Ashot Grigoryan from Slovakia.

They claim, in one way or another, that Raffi Hovannisian has committed "treason!" That, supposedly, was Hrant Dink's crime, too.

The crime here?

In an August 2007 letter to Turkey's president Abdullah Gul, Hovannisian's use of the term "Great Armenian Dispossession" instead of the term "Armenian Genocide" is condemned as "highly insulting." Jabarian views Great Armenian Dispossession as "more acceptable to the Turks." In other words, Hovannisian was "pandering" to the "enemy."

Here is Hovannisian's "pandering": In an article published in European print media on the occasion of the 90th anniversary of the Armenian Genocide, Hovannisian wrote:

"The Armenian Genocide and its final act turned ninety last week...The lessons, risks, and dangers flowing from the Genocide and its contemporary continuation are all the more poignant because the Armenian case was not only the physical murder of most individuals making up the nation, but also the violent interruption and forcible expropriation of its millennial homeland and way of life...Can the heirs to Turkish perpetration translate self-interest into seeking atonement, and can the descendants of the great Armenian dispossession agree to move on? Will we, or our children, ever see the light, let alone reflect back from the heights, of the post-Genocide world?"

Hovannisian used that same phrase—the Great Armenian Dispossession—in his writings in the Wall Street Journal:

"The Young Turk leaders of the Ottoman Empire, for example, were responsible for the great Armenian dispossession of 1915, which included all the components of the crime of genocide, the destruction of the historic Armenian homelands, and the murderous finality for millions of human lives."

There's more. In The Middle East Times and in United Press International in 2006, Hovannisian wrote:

"The catastrophic dispossession of the Armenian homeland by the rulers of the Ottoman Empire; the subsequent Bolshevik-Turkish pact partitioning Armenia and effectively ten-

dering Karabagh, Nakhichevan and other integral parts of the Armenian patrimony to Soviet Azerbaijan..."

Do these sound like treason?

The Young Turks did not merely claim the lives of several million people. Though its consequences continue, the massive killing of Armenians is finished. But it was not only the wholesale massacre of a people. The usurpation of the homeland was no less egregious and persists to this very day, making modern Turkey complicit in the crimes of the Young Turks.

Jabarian relieves himself of some high and mighty rhetoric, accusing Hovannisian of "ruining the work we have done for years and decades."

We?

There may be occasional interest in Jabarian's opinions, despite his complicity in the silencing of Hovannisian's own activities. Surely, if Jabarian was so eager to "expose" Hovannisian's letter to Gul, which has been publicly available and accessible since it was written six months ago, he would have also come across other newsworthy events and reports, including "Armenian Cultural Resolutions in the Council of Europe" and "Raffi Hovannisian at the Council of Europe."

On January 25, 2008, in Strasbourg, Hovannisian authored and introduced a motion, cosponsored by 25 members of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe. The motion begins with the following words:

"The genocide of the Armenian people...resulted not only in the death and dispossession of more than two million human beings but also in the decimation of the Armenian patrimony, its ways of life, and its foundational contributions to western culture and world civilization."

(<http://assembly.coe.int/Main.asp?link=/Documents/WorkingDocs/Doc08/EDOC11510.htm>)

This, not in a letter to Gul, but on the highest international platform—on his own initiative, suppressed by the Armenian government-controlled media, including the Hayots Ashkharh of which Jabarian seems to be so fond. Ignored, too, by Jabarian's own newspaper.

There is much work "we" have done. Some of us advocate for the recognition of history in the most influential chambers of international politics. Others seem to bask in yellow journalism and personalized campaigns of character assassination.

Raffi Hovannisian didn't leave the United States for Armenia because Armenia had a better political system. He moved to the homeland to participate in transforming the system—from what it is not to what it should be. The greatest contribution an Armenian can make to his homeland is to love it while acknowledging its flaws and helping to change it for the better.

In spite of the fear and envy of some in official circles in Armenia and the scorn of the likes of Mr. Appo Jabarian, Raffi Hovannisian will be back in Strasbourg next month to keep pushing for the recognition and reversal of the Great Armenian Dispossession.

akhova@aol.com

Human Rights Watch Concerned About Armenian Election Violence

Continued from page 1

Law-enforcement authorities opened criminal cases but has not yet charged anyone in connection with some of those incidents, including the reported kidnapping of a Ter-Petrosian proxy from a polling station in Abovian, a town 15 kilometers north of Yerevan. The proxy, Larisa Tadevosian, said she was driven out of Abovian and beaten up by three men after refusing to turn a blind eye to fraud. She identified one of the assailants as the chief bodyguard of Gagik Tsarukian, a wealthy businessman close to outgoing President Robert Kocharian.

A similar incident was reported in

Yerevan's northern Avan suburb. Two Ter-Petrosian proxies there claimed to have been kidnapped and severely beaten by a group of men led by Ruben Hayrapetian, another government-connected tycoon.

HRW also urged the Organization for Security and Cooperation in Europe to "look into election-related violence and ensure that its final report on the vote records these incidents." The preliminary election report by some 400 representatives of the OSCE, the Council of Europe and the European Parliament who monitored the February 19 election made only a brief reference to "a few isolated violent incidents" reported by the Ter-Petrosian campaign.

New Publication

“Vahan Cardashian: Advocate Extraordinaire For The Armenian Cause”

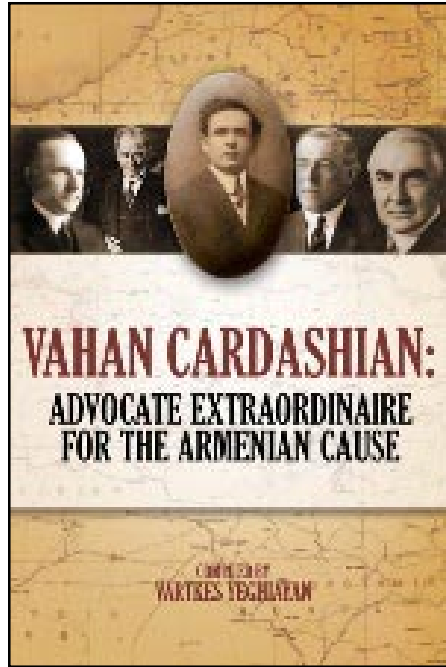
Compiled by Vartkes Yeghiayan
353 pp. CAR Publishing,
\$25.00 ISBN: 978-0-9777153-3-6

The new book “Vahan Cardashian: Advocate Extraordinaire for the Armenian Cause,” compiled by Attorney Vartkes Yeghiayan, offers the discriminating reader an eye-opening, jaw-dropping experience. This work finally reveals America’s role in the Armenian Genocide. It also exposes America’s ultimate calculated betrayal of the Armenian Cause.

Attorney Vahan Cardashian (1883-1934) was a Classical Hero who came out of nowhere, engaged in a Sisyphean struggle against the most powerful forces in human affairs, and paid the ultimate price by dying young from a broken political heart. His cause in life was the Armenian Cause, a Cause that America championed only to discard it soon after for economic self-interests three decades from 1908 until his death in 1934, American Citizen and Armenian Patriot Vahan Cardashian grappled with the most vital values and issues in the history of humankind.

The book discloses that nine months before the Armenian Genocide began on April 1915, the New York-based attorney sounded the following warning in a letter to then U.S. Secretary of War the Honorable Lindley M. Garrison:

“Have information, bearing on the program of the Turkish Government, to

be put into operation in the event of Turkey’s being involved in the European War with reference to all the native and foreign Christians in Turkey . . . Unless some powerful restraining forces are brought into play from without, you can rest assured that the Turk, with the opportunity for untrammelled action, such as he now believes to enjoy, will perpetrate upon helpless humanity the most ghastly horrors of his entire loathsome career.”

Cardashian’s clarion call, however, was dismissed outright. And the rest is tragic history.

Popular Movement Continues With Daily Rallies In Liberty Square

Continued from page 1

Liberty Square, Ter-Petrosian stated that Kocharian has no moral right to attack his opponents because he himself has repeatedly broken law during his decade-long presidency. “Robert Kocharian’s authority has been illegal right from the beginning,” said the former Armenian president. “Under the constitution, he was not even eligible to run for president neither in 1998, nor in 2003.”

“A person who breached the constitution in such a blatant manner can not criticize or threaten anyone,” he added before the crowd marched to the Office of the Prosecutor-General to demand the release of Ter-Petrosian allies arrested by the authorities in recent days.

The protesters also walked past the Russian Embassy in Yerevan, urging Russia’s President Vladimir Putin to back their demands for a re-run of the February 19 presidential election.

In his speech, Ter-Petrosian said that the round-the-clock protests against the falsification of election results are gaining growing momentum but would not say how long he intends to keep his supporters on the streets. “What is happening now is a pure, classic bourgeois democratic revolution to free the economy from a feudal yoke,” he said, adding that his movement is tacitly backed by “thousands of representatives of state structures, ministries and even the presidential staff.”

The Armenian Ministry of Trade and Economic Development said on Wednesday that it has fired two senior

ministry officials who openly described the presidential election as fraudulent and voiced support for Ter-Petrosian. The chief of the ministry staff, Emil Tarasian, cited an Armenian law that bans civil servants from engaging in political activities.

Jailed Ter-Petrosian Allies Charged

At least three of the allies of former President Levon Ter-Petrosian arrested in recent days have been remanded in pre-trial custody on a string of criminal charges which the Armenian opposition rejects as politically motivated.

The Armenian police said on Wednesday that the most prominent of them, former Deputy Prosecutor-General Gagik Jahangirian, has been formally charged with illegal arms possession and assault on “state officials performing their duties.”

Jahangirian was arrested along with his brother and two other companions on Saturday just hours after being sacked by President Robert Kocharian. The sacking came the day after the former chief military prosecutor delivered a fiery speech at a Ter-Petrosian rally in Yerevan in which he called the official results of the February 19 presidential election fraudulent

Gagik Jahangirian and Levon Ter-Petrosian

NSCA Presents An Evening Of Enchanting Music

GLENDALE, CA -- Nor Serount Cultural Association is proud to present award winners saxophonist Airapet (Arik) Arakelian, and pianist Daniil Trifonov, in a concert on Sunday, March 9, 2008 at 6:00 pm. The concert will be held at the First German United Methodist Church in Glendale and tickets are \$ 20 & \$35.

Every year, music schools throughout Russia groom their finest students to compete for scholarships granted by the Guzik Foundation. A handful of these, the best of the best, are chosen to be Guzik Foundation Award Winners. Both Arik and Daniil, as Guzik Foundation Award Winners, were invited to perform in San Francisco this month as part of their prize. The Guzik Foundation Scholarship Program is unique in the world and is funded by innovative Bay Area philanthropist Nahum Guzik, a high-tech industrialist and Russian émigré.

Born in Armenia in 1991, Arik Arakelian first studied, from 1999 to 2003, with Prof. Alexander Manukyan and since 2005 with Prof. Daniel Gauthier at the Koln “Hochschule for Musik.” He has won many prizes, including First Prizes at the 2005 Yamaha Saxophone Competition, the 2002 International Saxophone Competition in France, and the 2001 National Saxophone Competition in Armenia. He has performed at festivals in France, Canada, Spain, Moldova, Russia and the first Pan-Armenian Cultural Festival. He has earned scholarships from the International Spivakov Fund, “New Names” of Armenia, the Aram Khachaturian Charitable Fund, and has been a Guzik Foundation Award Winner in 2004 and 2006. Arik performed with prestigious orchestras including the Moscow Chamber Orchestra conducted by Constantine Orbelian (San Francisco, 2005). He has concretized in France, Belgium, Luxembourg, Germany, Austria, the UK,

and said the ex-president is the rightful winner of the vote.

Two other prominent detainees, Smbat Ayvazian and Suren Sureniants, are senior members of the radical opposition Hanrapetutyun party. Both men were arrested on Sunday near Yerevan’s Liberty Square. Ayvazian was charged late Tuesday with resisting arrest, while Sureniants is prosecuted for “organizing” the unsanctioned rallies.

Czech Republic, Spain, Slovenia, Greece, Ukraine, Georgia, Canada, Turkey, Lebanon, Syria, Jordan, UAE, Italy and the USA.

Born in Nizhny Novgorod in 1991, Daniil Trifonov has been studying music from the age of five. Currently he studies at the Moscow Gnesins Special Middle Music School. Daniil was Prize Winner of the Moscow Open Artobolevskaya Competition for Young Pianists (First Prize, 1999), the International Television Competition for Young Musicians (Grand Prize, 2003), the Chamber Ensembles Festival “The Return” (2005), the Romantic Music Festival for Moscow Young Musicians (2006), and the Fifth International Chopin Competition for Young Pianists (Beijing). He has been a recipient of the Yuri Rozum International Charity Foundation Scholarship, the Scriabin Scholarship, the “New Names” Scholarship, the “Young Talents of Russia” Federation Scholarship and, in 2007, has been a Guzik Foundation Award Winner. Daniil has performed with many orchestras, and has participated in music festivals in Russia, Germany and Austria. He also composes piano and orchestra music.

We are pleased to say that NSCA was the first to introduce Arik in the United States in 2002 when he performed as part of the “New Names” talented group of young musicians. He mesmerized the audience with his professional and energetic performance then and undoubtedly he’ll do the same now that he has matured much more in his field as a professional musician together with his equally talented companion, pianist Daniil Trifonov.

The March 9th concert is a unique opportunity to listen to these two young performers. All those who are interested in purchasing tickets to the concert, please call Nor Serount Cultural Association at (818) 391-7938.

ential Yerkrpah Union of war veterans, stand accused of obstructing the work of an election commission in the regional capital Gyumri. Both men deny the charges, saying that they simply protested against an instance of fraud in the polling station.

Another prominent oppositionist, Nor Zhamanakner Party leader Aram Karapetian, is facing prosecution on charges of “false denunciation.” Aides say the accusations stem from a speech in which Karapetian implicitly blamed Robert Kocharian and Serzh Sarkisian for the October 1999 assassinations in Armenia’s parliament.

Ter-Petrosian has referred to his detained loyalists as “political prisoners,” saying that they were arrested as part of a government effort to derail his vocal campaign for the scrapping of the official vote results and a re-run of the presidential election.

Meanwhile, the arrests of Ter-Petrosian supporters appear to be continuing. Lawyers close to the ex-president said law-enforcement bodies arrested late Tuesday two residents of the northern Noyemberian district. One of them is the older brother of Vano Siradeghian. Officers of the National Security Service (NSS) were said to have detained the 73-year-old Seryozha Siradeghian after finding an old rifle in his house in the local village of Koti.

Armenian Bone Marrow Donor Registry to Host Inaugural Telethon

Launch of ABMDR's "Be An Angel, Save A Life" Campaign To Establish A Stem Cell Harvesting Center

GLENDALE, CA -- After years of meticulous planning and the tireless and selfless efforts of scores of dedicated volunteers, donors and organizers, the Armenian Bone Marrow Donor Registry, is pleased to announce that it will host its inaugural telethon and launch its "Be An Angel, Save A Life" Campaign on Sunday, April 13th, 2008, from 4PM to 9PM PST to raise the necessary funds to realize the Registry's and the dreams of Armenians world-wide with the establishment and operation of a Stem Cell Harvesting Center in Yerevan, Republic of Armenia.

The telethon will be broadcast on Horizon 24 Hour Armenian Television locally and on satellite as well as on many other stations and networks (details to follow).

Like many other ethnic minorities, Armenians have a unique genetic make up in terms of transplantation antigens, meaning that there is a much higher probability of finding a bone marrow match among other Armenians. Hence, due to the lack of compatible donors, it was nearly impos-

sible to find suitable matches among the existing international registries. To address this imbalance, due to which, a great number of Armenian children and adults had lost their lives, the Armenian Bone Marrow Donor Registry was founded by Dr. Frieda Jordan in the year 1999.

The ABMDR's Stem Cell Harvest Center in Yerevan will be the first and only center of its kind in the Caucasian region and will soon bring the life-saving procedure of stem cell and will play a vital role in the treatment of other diseases as well, such as many cancers, diabetes, and heart ailments. Like the Registry itself, the Center will be internationally accredited, opening new doors for global collaborations in medicine and scientific research.

Zoryan Institute

Students Compete For Enrollment In Human Rights And Genocide Course

TORONTO, CANADA -- The International Institute for Genocide and Human Rights Studies has already received ten applications from several countries for its Genocide and Human Rights University Program. "This is remarkable," said Executive Director, George Shirinian, "as we have not yet released the course syllabus or faculty list for 2008."

There is no doubt that attending the program can be a profound experience, or as one student described it "an immense one." She continued to say that "discussions beyond the classroom inspired me a great deal. Emotionally and intellectually, I am leaving this course with more drive... You cannot learn about genocide and leave it be - I must continue, I feel a responsibility to use my knowledge." It is this message, being spread by more than 175 students and scores of professors over the past seven years that leads students from all over the world to line up in order to participate in this program and engage in a systematic study of genocide and the means of its prevention.

The GHRUP is a comprehensive, graduate-level seminar taught by nine leading experts in their fields. Incorporating genocide theory, history, sociology, political science and international law, it explores through a comparative analysis of major case studies and special themes such issues as:

- The Foundations of Human Rights
- The Causes of Genocide

- The Methodologies of Genocide
- The Consequences of Genocide
- Genocide and International Law
- Genocide Denial--
- Conflict Resolution and Reconciliation
- Genocide Prevention

"We always hear that that this pioneering and comparative course, and working with the top scholars, empowers and prepares students to be able to teach the subject to others," Torrey Swan, Program Coordinator said. "Consequently we have seen many continue on in the field as scholars, educators, activists, and policy-makers."

Applicants must be current or recent university students with a minimum of three years of undergraduate experience. Details and registration information are available on the program's website, www.genocidestudies.org or by emailing admin@genocidestudies.org. There are a limited number of scholarships available. The course is available to University of Toronto students for three graduate semester credits and similar arrangements may be made with other institutions. The GHRUP will be held in Toronto, July 28-August 8, 2008.

9th Annual Armenian Film Festival At Fresno State

FRESNO -- The Armenian Students Organization and Armenian Studies Program of California State University, Fresno are co-sponsoring the 9th Annual Armenian Film Festival, from 7:00-10:00 PM on Friday, March 7, 2007. The Film Festival will take place in the Industrial Technology Building, Room 101 (at the southwest corner of Barstow Ave and Campus Drive) on the Fresno State campus.

One of the featured films for the Festival is *The People's Advocate: the Life and Times of Charles R. Garry* (United States), directed by Hrag Yedalian. *The People's Advocate* is a documentary on the noted defense lawyer Charles Garry. Director Yedalian will be at the Film Festival to discuss his film.

A short film by Nigol Bezjian,

Roads Full of Apricots and Chris Shuklian's *Sacred Difference* will also be screened.

Admission to the 9th Annual Armenian Film Festival is free and filmgoers will have the opportunity to discuss films after the screening of each film. The films, in English or Armenian, are all directed and produced by a new generation of Armenian film-makers.

This program is supported, in part, by funds of the Fresno State University Student Union Diversity Awareness Program.

The 9th Annual Armenian Film Festival is open to the public and admission is free. Parking restrictions are relaxed in all lots near the venue. For more information about the Film Festival, call the Armenian Studies Program office at 559-278-2669.

Prof. Abrahamian To Lecture On Armenian Family At CSUN

NORTHRIDGE, CA -- The Alumni and Friends of the Armenian Studies Program (AFASP) of California State University at Northridge (CSUN) has organized a lecture by Prof. Levon Abrahamian which will take place on Tuesday, March 4, 2008, 7:30 p.m. at Sierra Hall 451, the Whitsett Room.

The lecture will be on "Armenian Family, Home and Nation: Traditions, Troubles and Hopes." This topic is crucial to understanding the transformation that Armenia and the Armenian nation have been undergoing since independence in 1991 especially. The interconnectedness of traditions, challenges and prospects will be highlighted through a power point presentation.

Born in 1947, Prof. Abrahamian was educated at the Yerevan State University graduating with an M.S. degree in Molecular Biophysics. Changing focus, in 1978 he obtained a Ph.D. in

Cultural Anthropology from the Institute of Ethnography, Academy of Sciences, Moscow, USSR. He has since been working at the Institute of Archaeology and Ethnography, National Academy of Sciences, Armenia. He currently heads the Department of Contemporary Anthropological Studies in the same Institute. In addition, he has taught in a number of prestigious universities in the USA such as UC Berkeley, UCLA, and Columbia University. In 2006, Prof. Abrahamian was elected Corresponding Member of the National Academy of Sciences of Armenia. He is the author of some 170 publications including four books.

Parking available at Lot B3 (\$5.00) on Darby (at Nordhoff), one block east of Reseda Boulevard. For additional information contact Prof. Vahram Shemmassian at (818) 677-3456 or vahram.shemmassian@csun.edu.

Aleen Keshishian Selected As One Of Top 100 Power Women In Entertainment Industry

HOLLYWOOD -- Aleen Nicole Keshishian - the only Armenian, named as one of The Hollywood Reporter's Top 100 Power Women in the Entertainment Industry for 2007, as stated in their December 2007 issue.

Upon graduating from Harvard University, Aleen Keshishian moved to New York City to work with Juliet Taylor, one of the nation's top casting directors. Three years later, she was recruited by legendary founder Sam Cohn to become an agent at International Creative Management (ICM).

While at ICM, Keshishian represented actors including Natalie Portman, Paul Rudd, Edward Norton, Julianna Margulies and Laura Linney as well as directors Darren Aronofsky, Jesse Peretz, Baz Luhrman and Spike Lee.

In 1999, Keshishian was approached by CAA founder Mike Ovitz to become co-head of the Talent Department at Artists Management Group (AMG) in Los Angeles. (Ovitz later sold AMG to The Firm).

Keshishian continued to represent many of her clients from ICM as well as Orlando Bloom, Freddie Prinze Jr., Rodrigo Santoro and Emily Mortimer.

Three years ago, Keshishian be-

came a partner at Brillstein Entertainment Partners (the first and oldest Management company in Hollywood), and signed Jennifer Aniston, Gwyneth Paltrow and Christina Ricci, making her client list one of the most dynamic in Hollywood.

Keshishian is married to her Harvard classmate, attorney Kit Troyer. They have two children, Lulu and Jesse.

Aleen is the daughter of Dr. and Mrs. Kevork and Cecile Keshishian.

90-ԱՄԵԱԿ

ԱՆՆԿՈՒՆ ՄՏԱԻՈՐԱԿԱՆԸ (ԴՈՑ. ԳՈՒՐԳԷՆ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ 90-ԱՄԵԱԿԻ ԱՌԹԻԻ)

ՎԱՀԱՆ ԲԱՀԱՐԵԱՆ

Լոս Անձելեսի համայնքի մի մասին քիչ ծանօթ, բայց շատ-շատերին լաւ ծանօթ, հայոց լեզուի եւ գրականութեան բանասիրական գիտութիւնների թեկնածու, դոցենտ, գրող Գուրգէն Սարգսեանը, համայնքում առանց իր գոյութիւնը զգացնելու թմբուկ-դհուկով, ազգային ու հայրենասիրական թեմաներով գրել ու հրատարակել է բազմաթիւ գրքեր՝ 1973 թ. «Մարտիկներն են վազք», 1993 թ. «Օլիմպիական խաղերի ակթիւիզիկական մրցումների պատմութիւնը», 1995 թ.՝ անգլերէնից նրա թարգմանութեամբ լոյս է տեսել Հենրի Լ. Գեյտսի «Յօշոտուած Հայաստան» վէպը, 1996 թ.՝ «Անգլերէնից փոխառուած բառերն ու տերմինները արդի հայերէնում», 1999 թ.՝ «Նոր արեւելագիտութիւնը», 2002 թ.՝ «Ուղղափառութեան բարեփոխութիւնը պատմական անհրաժեշտութիւն էր» ուսումնասիրութիւնը, 2003 թ.՝ անգլերէնից նրա թարգմանութեամբ լոյս է տեսել էդուարդ Ս. Լիտլի «Հայկական հարցը» գրքովը, նոյն թուականին՝ «Գրական Յոյզեր», 2005 թ.՝ «Հին ու Նոր Յաւեր»: Այս գրքերով նա իր համեստ լուծման է ներդրել հայկական մշակութի հարստացմանը ու շարունակում է ստեղծագործել:

Այսօր այս սրահում նշուած է նրա 90-ամեայ յոբելեանը հարազատներով, մտաւորական բարեկամներով, ընկերներով ու ծանօթներով, որոնք երկար սպասեցին այս օրուան, իսկ այդ իրականացրեց յոբելիարի շնորհալի դուստրը՝ Ծովիկը, ներկայներին անակնկալ մատուցելով: Նա արժանի հօր արժանի գաւակն է:

Այս երեկոն նաեւ գրական երեկոյ է՝ ներկայացնելու յոբելիարի գրական գործունէութիւնը ժամանակի ներած սահմաններում:

Ամբողջ հոգով շնորհաւորում եմ լաւ բարեկամիս ու ընկերոջս այս ուրախալի առիթով, ցանկանում նրան քաջառողջութիւն ու նորանոր գրական բարձունքների նուաճում իր 90-ամեայ «երիտասարդ» տարիքում, թող գրիչը դալար մնա ու իրականցնի իր նպատակները:

Յոբելիարը եզակի մտաւորականներից է իր համեստութեամբ, մարդկային արժանիքներով ու աշխատասիրութեամբ: Այդ է ապացուցում նաեւ նրա աշխատելը համակարգչի վրայ, ինքն է շարունակ յօդուածները: Այսպիսի անակուն մտաւորականը, ես հաւատացած եմ, աւարտին կը հասնի իր բոլոր ծրագրերը: Մի քանի տարի առաջ նա սկսեց գրել հայ անուանի գիտնական Գրիգոր Գուրգադեանի կեանքի ու գործունէութեան մասին եւ երիտասարդական աւիւնով շարունակում է այն հասցնել իր աւարտին: Նրա գործունէութիւնը իրականորէն ներկայացնելու համար նա արդէն պրպտել է բազմաթիւ գրականութիւն ու այլ նիւթեր եւ չբաւարարուելով այդքանով շարունակում է փնտռութեանը, որպէսզի ազգի արժանի գաւակին արժանիօրէն ներկայացնի իր ժողովրդին, մինչեւ չի համոզուած իր գտածի իսկութեանը, թողիւն չի յանձնում:

Մենք ծանօթացանք 1990-ական թուականներին:

1995 թ. լոյս տեսած «Յօշոտուած Հայաստան» գրքի մասին դժբախտաբար գրական արձագանք չեղաւ Լոս Անձելեսի հայաստանահայ եւ մանաւանդ սփիւրքահայ գրողների կողմից, որոնք ցեղասպանութեան զոհերի ժառանգներ են եւ սփիւռքում պայքարում են Հայ Դատի արդար լուծման համար: Այս գրքի մասին միակ եւ համեմատաբար ծաւալուն գրախօսականը ես գրեցի, որ տպուեց «Նոր Հայաստան» օրաթերթում 1996 թ. Նոյեմբերին: Այդ գրախօսականից ձեզ եմ ներկայացնում մի հատուած, ցոյց տալու համար թարգմանչի նուիրուածութիւնը հայրենիքին ու իր գործին:

«Գրքի հայերէն հրատարակութեան վերջում Գուրգէն Սարգսեանը աւելացրել է մի վերնագիր՝ «Յօշոտուած Հայաստան» կամ «Հոգիներ Աճուրդը» գրքի եւ կինոնկարի մասին», որտեղ նրա կողմից շատ կարեւոր եւ շահեկան տեղեկութիւններ են տրուած այն ժամանակուայ քաղաքական անցուղարձերի մասին, կապուած հայ ժողովրդի ճակատագրի հետ: Պէտք է գնահատել հեղինակի անխոնջ եւ

նուիրուած աշխատանքը. առաջինը՝ այս գիրքը հայերէն լոյս աշխարհ բերելու համար, երկրորդը՝ գրքի առաջին տպագրութեան եւ կինոնկարի ցուցադրութեան, ինչպէս նաեւ նրանից յետոյ եւ գրքի երկրորդ տպագրութեան ժամանակներում տեղի ունեցած քաղաքական իրադարձութիւնների պատկերաւոր ու արժէքաւոր լուսաբանման, որի համար նա երկարատեւ պրպտումներ է կատարել ամերիկյան արխիւներում, թերթերով բազմաթիւ փաստաթղթեր եւ այդ ժա-

մանակուայ մամուլը, ինչպէս նաեւ կապ է պահպանել այդպիսի հարցերով զբաղուող բազմաթիւ կազմակերպութիւնների եւ անհատների հետ:

Կարծում ենք, որ առանց այս վերնագրի գրքի հայերէն թարգմանուած օրինակը թերի կը լինէր: Սա ամբողջացնում է գիրքը, բաւարար գաղափար տալով այդ ժամանակուայ իրադարձութիւնների եւ աշխարհի գերհզօր պետութիւն-

Շարք էջ 19

HOMENMEN
Glendale Chapter

Celebrates

**EASTER
EGGSTRAVAGANZA**

Sunday March 23rd, 2008
2:00 PM

Join us for feast, fun and Easter games
with family and friends

1060 N. Allen Ave
Pasadena, CA 91104

For more info please call Ani (818) 236-2655
Karine (818) 324-0574

Karine67@sbcglobal.net
RosineDT@aol.com

Donation: \$30

ԳՐԱԿԱՆ

ՎԱՐՈՒՄ ՄԱՎԵԱՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ
«ՄԱՅ ՄԻՇՏ ԱՆԿԵՐՈՒ
ՆՈՅՆ ՎԱՐՈՒՄԸ»

ԱՆԳԻՆԷ ՔԷՇԻՇԵԱՆ-ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

Գրագետ ու Ազգային գործիչ Վահրամ Մավեանի ողբերգական մահը 25 տարիներ առաջ Յունուար 10ին, ցաւով ու յուզումով ընդունուեցաւ հայութեան կողմէ, Մայր Դայրեմիքէն մինչեւ Սփիւռքի հեռաւոր գաղութները:

Չինք ճանչցողները երբեք չեն կրնար մոռնալ իր բազմաթիւ բարեմասնութիւնները, այնքան կեանքոտ, զուարթ էր, բոլորիս կը շէնցնէր իր սրամտութիւններով եւ իր շէնութիւնը այնքան փոխանցիկ, որ մոռցնել կու տար մեզի մեր հոգերն ու տաղտուկները:

Ծանօթ ու սիրուած դէմք մըն էր սփիւռքէն Դայաստան, ոչ միայն որպէս գրագետ, այլ պարզապէս որպէս մարդ:

Միշտ դժուար եղած է հաշտուիլ մահուան հետ, այլ մանաւանդ՝ բացակայութեան հետ: Յիշատակը անթառամ պիտի մնայ եւ միշտ մեր իշխողութեան մէջ կը մնայ:

«Ճանտան հեռաձայնդ յուզեց զիս: Արդէն անսակարկելի, «կաղ-նիներու» տեսակէն քանի՞ բարեկամութիւն մնաց որ: Ինչ թուփեր չորցան ճամբաներուն եզերքին կամ մանրիկ թաղարներու մէջ:

Ուրեմն պրծանք այս անգամ այ: Կէս գիշերային բաւական լուրջ տագնապ մըն էր անցուցածս՝ ըստ երեւոյթին, «սրտի անբաւարարութեան» հետեւանքով: Այսպէս կ'ըլլայ կ'երեւի ի վերջոյ երբ տարիներով... անխնայ գործածես սիրտդ»: Շատ աւելի լաւ

օր վերջ գրեցի երկար նամակ մը: Նոյն վահրամն էր... միշտ լաւատես, հպարտ՝ ամենադժուար, ծանր օրերուն իսկ. ոչ ոքի կ'ուզէր իր ցաւերը պատմել եւ կեանքը դիմաւորեց միշտ ժպիտով, առանց զգացնելու իր ներքին տառապանքները:

«Տարիներով անխնայ գործածեց սիրտը»... որչափ անկեղծ: Եղած է «մանկութիւն չունեցող» սողոմէ, բայց զրկանքն ու տառապանքը չեն կրցած նուաճել զիրենք: Քալեց դէպի առաջ՝ աշխատանքով,

եմ հիմա...»: (1982 Յուլիս)

Գիշեր է: Անհանդարտ, ջղալին, աչքս ժամացոյցի վրայ կեդրոնացած, կը սպասեմ՝ երկու սլաքներու իրարու հանդիպելու վայրկեանին: Կէս գիշեր էր, հեռաձայնի ընկալուչը ձեռքս՝ քիչ մը տատամսելով, քիչ մըն ալ վախով, արագ-արագ թիւերը դարձուցի, ու շատ չանցած իզական ձայն մը պատասխանեց: Շուտընցաւ եւ աւելի կասկածով, նիշխակ չհարցուցի, թէ որո՞ւ հետ կը խօսէի... Վահրամին հետ խօսիլ կ'ուզէի, մտահոգ էի: Պահ մը մոռցայ նոյնիսկ, որ Իվոնը կրնար ըլլալ:

Վահրամն էր...: Լիզպոնը տակաւին նոր կ'արթնար իր խաղաղ բունէն: Ես ալ յանցաւոր զգացի, այդքան կանուխ գինք անհանգիստ ընելու համար, բայց այնքան ուրախացաւ, յուզուեցաւ, եւ սկսաւ համով կատակներով խօսիլ ու խօսիլ, հակառակ զգուշացումիս որ քիչ խօսի եւ չյոզնի: Տրամադրութիւնները բարձր էին, ձայնը յստակ, առողջ, լաւատես: Վախս փարատեցաւ, սկսած էինք կատակներ ընել, խնդրեցի, թելադրեցի, որ անպայման այս կողերը այցելէ առաջին պատեհ առիթով, օգտուելու այտուղի կարող սրտաբան մասնագէտներու կարողմանով: Վստահեցուց, թէ լաւ ձեռքերու մէջ է եւ մտահոգութիւն պատճառ չկայ: Յանդիմանեց՝ նամակս ուշացնելու համար: Երկու

հաւատքով եւ յարատեւութեամբ, ու հասաւ նախանձելի դիրքի մը: Յոգնեցաւ եւ չարչարուեցաւ:

Յիշողութիւնս զիս կը տանի Երուսաղէմ, անվերադարձ մեր մանկութեան դպրոցական «Երջանիկ» օրերուն, ուրկէ մեր բարեկամութիւնը կու գար հին այն օրերէն, երբ զեղադէմ խելացի մանչուկն էր Վահրամ, միշտ գուարթ, արթուն, կոկիկ եւ մաքուր: Փոքր խմբակ մըն էինք, նոյն հետաքրքրութիւնները ունեցող, իրարու մօտիկ բարեկամներ. դպրոցական եւ արտադպրոցական հաւաքոյթներուն միշտ միասին կ'ըլլայինք:

Հակառակ իր ունեցած վերիվայրումներուն եւ նիւթական դժուարութիւններուն՝ միշտ շէն, կատակախօս եւ մթնոլորտը խանդավառող էր: Կը սիրէր, մեզի՝ աղջիկներու հետ չարածճի կատակներ ընել եւ չարչարել մեզ, բայց ո'չ վիրաւորել: Բոլորիս ալ օգնելու պատրաստ, բոլորիս դժուարութիւններուն հասնող, մոռնալով յաճախ իրը: Խաղափայլ կամ ֆուլթպրի դաշտ՝ խորթ էր իրեն համար. գինք փնտրողը կը գտնէր մատենադարանի մէջ, կամ անկիւն մը՝ խօսակիցներով շրջապատուած:

Երուսաղէմի հմայքը ուրիշ է մեզի համար: Թէեւ մեր մանկութիւնը եւ պատանեկութիւնը հոն ապրեցանք եւ ձգեցինք այնտեղ, բայց այդ օրերը կը մնան միշտ

թարմ եւ կը դիմանան տարիներով: Անցեալի կապուած ըլլալու հպարտանքը ունենալէ աւելի, այդ անցեալին «ապրուած» ըլլան է, որ տարբեր է ուրիշ զգացումներէ: Անցեալ ունեցողները հետաքրքրական եղած են միշտ:

Վահրամ մէկ հատիկ զաւակն էր գէյթունցի ծնողքին: Հայրը՝ Տէր Յակոբ քահանայ, 1915-ի արհաւիրքէն կիսամեռ ազտած - Զէյթունի եւ Տէօրթֆոլի մէջ կուտած - հայրենասէր, փարթամ հասակով, խիզախ, կատակախօս կղերական մըն էր: Հազիւ 12-13 տարեկանին, Վահրամ կորսնցուց հայրը, ու այն օրէն եղաւ միակ սփոփանքը եւ նեցուկը իր բարի, հեզահամբոյր մօրը: Ոչ մէկ հարազատ ունէին: Զրկանքներով եւ նիւթական գոհողութիւններով, Անգլիական Գոլէճն ալ աւարտեց պատուով վկայականով:

Շահան Պէրէրեանի շնորհիւ Երուսաղէմի երաժշտական կեանքը

աշխուժացած էր. մենք փոքր էինք, չէինք մասնակցեր: Բայց մեր սէրը, ճաշակը արթնացած էր. երգել կ'ուզէինք՝ խումբ չկար: Օհան Տուրեանը հասաւ, աւարտած՝ խմբավարային եւ յօրինումի դասընթացքը. հաւաքուեցանք իր շուրջը: Վահրամը՝ իր բարեկամները, ես՝ ընկերուհիներս հաւաքելով, նախնական հան-

Մար.ք էջ 17

Armenian Sisters Academy of Los Angeles

OPEN HOUSE

Friday, March 7, 2008 6:30 p.m. – 9:00 p.m.

2361 Florencita Dr., Montrose, California 91020

Website ASAMontorse.com

Email ASACA@SBCGLOBAL.NET

Now accepting applications for Daycare through 6th grade For the 2008-2009 school year

Fully Accredited by WASC

- Our school strives to give our students the finest education, while providing an atmosphere of Christian love in an Armenian ethnic setting.
- Small class sizes are designed for students to receive the individualized attention they deserve.
- Computer classes offered to K-8th grades.
- Spanish classes offered to 2nd- 8th grades.
- Hot lunch prepared in school cafeteria.
- After school sports program.
- Day care for 2 -3 year olds.
- Dedicated and talented staff.
- Affordable tuition.
- After school child care.
- Large and spacious parking lot.

For more information please call (818)249-8783

ՅՈՒՇԵՐ

ԽՂՃԻ ՉԱՅՆԸ

Ռ. Կորիւն

Հայ տարեցների միութեան շէնքի մուտքին յաջորդող գրասենեակում միութեան գործերով էի գբադուած, դրան առջեւը նկատեցի պրն. Յարութիւնին գաւազանը ձեռքին դէպի սրահ առաջանալիս, յարգանքով ներս հրաւիրեցի: Ամէն անգամ դէպի սրահ գնալիս, որ կատարուում է գրասենեակի առջեւից, նա յաճախ կանգնում է դռան մէջտեղը ձախ ձեռքը նրա շրջանակին յենած, իսկ աջը գաւազանին սեղմած, մի տեսակ իր հաւասարակշռութիւնը պահպանելու համար, իսխառումը հաւասար է անկման՝ «Բարի՛ լոյս պրն. Ռուբէն, ասելով կամաց առաջանում է դէպի սրահ, սակայն այս անգամ այլ տեսակ ստացուեց, նա ներս մտաւ, հանգիստ տեղ գրատուեց աթոռին եւ գրոյցի բռնուեցինք: Երկար ժամանակ էր նա միութիւն չէր գալիս, հետաքրքրուած իր վիճակից ու առողջութիւնից հարց տուի:

«Պրն. Յարութիւն, բարի լոյս, բարի տեսանք, ո՞նց է ձեր առողջութիւնը, ո՞ւր է իր այս անցած ամիսների ընթացքում:

«Հիւանդ էի, սրտի տագնապ ունեցայ, թեթեւ գործողութեան ենթարկուեցի, բաթրի են դրել սրտիս, հիմա լաւ եմ գտում, գլխապտոյտս մօտաւորապէս անցել է կարողանում եմ քայլել:

«Անցած լինի, ուրախ եմ, քեզ առողջ եմ տեսնում, քեզ հոգ տար, որպէսզի այս ցրտերին չմըսես, շատ հիւանդութիւններ առաջանում են ցրտառութիւնից: Իրեն պատմում եմ իմ լսած կարճ պատմութիւնը Մխիթար Հերացու մասին:

«Մխիթար Հերացին 11-12-րդ դարի բժիշկ էր, նա իր բժշկական տաղանդով ու գրած գրքերի շնորհիւ «Նոչակուեց» բժշկապետ: Նա մի օր ձիւն ձմեռ ժամանակ գիշերով գնում է հիւանդին տեսութեան: Հիւանդի ջերմը բուսաստեղերով բուժելուց յետոյ տուն վերադարձի ճամբին մի հելուզակ նկատում է նրան, առաջը բռնում է, տեսնում է շատ ընտիր վերարկու կալ հագին, առանց իմանալու նրա ինքնութիւնը, ով լինելը, մտադրում է՝ ինչ գնով եղել է նրա վերարկուին տէր դառնալ, մօտենում է բժշկապետին հրամայելով:

«Տո՛ւր ինձ այդ վերարկուն, եթէ ոչ քեզ կը սպանեն:

«Հերացին այլալուծած պատահարից, սակայն չի կորցնում իրեն դառնալով երիտասարդին:

«Շատ լա՛ւ, քեզ կը տամ իմ վերարկուն, սակայն մի պայմանով՝ դու ինձ տուն հասցնելուց յետոյ վերարկուն կը յանձնեմ քեզ:

«Չ՛է, այդպէս անկարելի է, դու ուզում ես ինձ իսպիե՞լ, քանի որ տուն հասնելուն պէս հարայհրոցով ձայն կը բարձրացնես եւ ինձ ձեքակալել կը տաս, չէ՛, հանի՛ր վերարկուն, եթէ ոչ այս դաշոյնով քեզ կը սպանեմ:

«Պատուով եմ երդում՝ որեւէ օգնութեան չդիմեմ, հենց որ հասանք, վերարկուն կը յանձնեմ:

Հելուզակը համաձայնուում է, միասին ճամբայ են ընկնում դէպի տուն: Սառնամանիք պարզկայ գիշեր է, գետինը ծածկուած է ձիւնով, լիալուսնի լոյսով ճամբան յայտնի է: Նրանք ձիւնը կոխկտելով վռագ առաջ են գնում լուռ ու մունջ, Հերացին առջեւում, իսկ ետեւից

հելուզակը: Տուն հասնելուն պէս Հերացին հանում է վերարկուն եւ մեկնում է նրան առանց աղմուկադադակ առաջացնելով կամ խոստումը չկատարելու որեւէ փորձ թող չի տալիս: Հելուզակը առնում է վերարկուն, սակայն չի գնում, գարմացած հարց է տալիս:

«Ասէ՛ք, տեսնե՛մ, դուք ո՞վ էք, ինչո՞ւ ինձ բերիք մինչեւ այստեղ եւ առանց ինձ բռնանալու կամ մէկին կանչելու վերարկուն յանձնեցիք, այնպէս է երեւում, դուք սովորական մարդ չէք:

«Մխիթար Հերացին եմ, եթէ վերարկուն այնտեղ յանձնէի, այս սառնամանիքին պիտի մըսէի եւ հիւնդանալի, քանի որ շատ հիւանդութիւններ ցրտառութիւնից են առաջանում:

«Երիտասարդ՝ հելուզակը երբ լսում է պատուաւոր մարդ՝ Մխիթար Հերացու անունը ամօթից վերարկուն վեադարձնելով գլխալու թողնում եւ հեռանում է:

Պրն. Յարութիւնը խօսում է դանդաղ՝ հագիւ լսելի նուազ ձայնով, զգալի դարձնելով ֆիզիքական տկարութիւնը: Նա ութամասունը անց միջակ հասակով, լիքը կազմուած քով, դանդաղաշարժ ծերահասակի համակրելի արտաքինով մի անձնաւորութիւն է, կոկիկ հագնուում է, գլխին ճաղատը ծածկող ֆրանսական տեսակի գլխարկը, աչքերին ակնոցը, հանդարտ ու լուրջ քայլուածքով միութիւն է գալիս, հանդիպում է ընկերներին, սրահում մի քանի ժամ նարդի է խաղում իր մշտական խաղընկերների հետ, ապա ճիշտ տասներկուսին ցտեսութիւն ասելով դարձեալ գգուշաւոր քայլերով նոյն մտքերի մէջ սուզուած թողնում եւ հեռանում է գաւազանը որպէս յենակ ձեռքին՝ կէսօրին կողակիցի մօտ լինելու համար:

Նա միութեան անդամ է: Միութիւն յաճախողները հանգստի կոչուած հայ տարեցներ են՝ տղամարդիկ շատ աւելի քան կանայք, որոնք մայր հայրենիքից եւ տարբեր գաղթօջախներից արտագաղթած հայեր են, մեծամասնութիւնը իրանից, նրանցից շատերը իրենց կամեցողութեամբ չեն եկել, այլ՝ բերուել են գաւակների միջոցաւ, նաեւ որոշներին երեխաների կարօտն է քաշել դէպի այս ծովածաւալ երկիրը, դէպի այս խորթ, բայց հոգատար երկիրը:

Պաշտօնիս բերումով, որպէս միութեան գրասենեակի վարիչ, յաճախ միութիւնեկաներից որոշներին հետ մտերմիկ գրոյցի եմ նստում, նրանք իրենց անցեալ կեանքի կատարած աշխատանքներից, ծառայութիւններից, ընտանիքից եւ չմոռացուած յուշերից են պատմում, կարօտով են արտայայտուում իրենց լքած երկրի մասին:

«Ափսոս չէր մեր երկիրը, նրա ջրին, օդին, տաքին ու ցրտին, սարին ու ձորին, թփին ու ծառին, չորս եղանակներին ընտելացած էինք, կարեւորը այն որ լեզուն իմանում էինք, որտեղ ուզում էինք, մենակ ման էինք գալիս, ում տուն ցանկանում էինք՝ գնում էինք, քանի որ նրանք մեր շուրջն էին, մի թաղի մէջ էինք, այստեղ տարբեր է, այստեղ հարազատ չի, այստեղ սրտամօտիկ չի:

Պրն. Յարութիւնը յաջողակ գործավար է եղել, նախքան իրանի իսլամական լեղափոխութիւնը նա իր ձեռներէցութեան շնորհիւ կա-

րողանում է սեփական աշխատանք եւ բարեկեցիկ վիճակ ստեղծել իր ընտանիքի համար: Նկատելով որ երեխաներն արդէն իսկ գտնուում են Միացեալ Նահանգներում, ինք եւս կնոջ հետ իրանից արտագաղթում է երեխաների մօտ եւ վերջնականապէս հաստատուում ԱՄՆ-ում:

Պրն. Յարութիւնը դիմացահանգիստ ու խաղաղ նստած աչքերը դիմացի պատին յառած մտապատկերին ապաւինած պատմում է իր գործնառութեան ընթացքում պատահած մի անմոռանալի դէպքի մասին, այսպէս է սկսում:

«Ամռան եղանակ էր՝ Թեհրանի կէսօրեայ կիզիչ ժամանակը, երեք պարսիկ հայրենակիցներ, աւելի ճիշտ թրքախօսներ, բարձր բարձր խօսելով ներս են մտնում իմ ճաշարանը եւ տեղ են գրաւում սեղանի շուրջը: Ճաշարանս գտնուում էր Թեհրանի այսօրեայ էնդէլաբ անուանող կենտրոնական բանուկ պողոտաներից մէկի վրայ՝ Հասան Ֆերդոսի հրապարակին: Այս ճաշարանը բանում էր թագաւորի օրօք, մատակարարում էինք սանդուխներ, դոլմա, լեզու, ուղեղ եւ այլն առանց ալկոհոլիկ խմիչքի սեղանների վրայ, խմիչքը յաճախողներին վաճառուում էր ճաշարանին միացած իմ նպարատնից տուն տանելու համար: Իրանի իսլամական լեղափոխութեան հենց առաջին օրուանից արգելուեց ալկոհոլիկ խմիչքը եւ բոլոր քաղաքների այն տեղերը՝ խանութները եւ ճաշարանները, ուր խմիչք էին մատակարարում եւ կամ վաճառում՝ նրանց փեղկերը, ապակիները ջարդեցին, խմիչքները սրուակներով կտրտեցին, խմիչքի գործարանները փակեցին՝ դասքանները ջարդելով, նիւթական մեծ վնասներ պատճառելով թէ՛ տէրերին, թէ՛ երկրի անտեսութեան, այն համոզումով էր արւում այս գործը, իբր թէ իսլամական երկրում խմիչքի գործածութիւն չպիտի լինի, որն հակասում է իսլամ կրօնի կանոններին:

Երբ մարդ դիմացը փոս է տեսնում, շրջանցում է այն, որ չընկնի մէջը եւ մարմնական վնաս տեսնի: Մեր կեանքում ապականիչ երեւոյթներ անկասկած կան, սակայն գիտակցաբար խուսափում ենք նրանց հետեւանքը կործանիչ նկատելով:

Այստեղ ընդհատելով պրն. Յարութիւնին այդ ջարդ ու փշուր անելու դէպքերից մէկն եմ յիշում իմ ակնատեսիս վկայութեամբ:

Մեր տան մօտիկ փողոցի վրայ գտնուող ճաշարանի ապակիները ջարդուում էին տիրոջ ներկայութեամբ, ջարդողները երեք իսլամ երիտասարդներ էին մզկիթից գործուղուած, որոնք մահակներով նախ դռան ապակիները ջարդեցին, ապա՝ խմիչքների սրուակները, ամբոխ էր հաւաքուել եւ անտարբեր դիտում էր նրանց իբր թէ լեղափոխական այս արարքը: Նրանք գործը աւարտած լինելով դարձան դէպի հայ տիրոջ կոպտօրէն հրահանգելով:

«Նախ՛ր եւ տե՛ս, սրանից յետոյ չի թոյլատրուում որեւէ մի տեսակ ալկոհոլիկ խմիչք վաճառել եւ գործածել, թէ՛ վաճառողները եւ թէ՛ գործածողները պատժի են ենթարկուելու:

Անշուշտ խմիչքի արգելման հրահանգը պաշտօնական էր, որի խախտողները ենթարկուելու էին պատժի, սակայն ոչ պատժողական վերաբերմունք ցուցաբերուեց ոչ իսլամների նկատմամբ նրանց արտօնելով օգտագործումը տնտրում իրենց պատրաստութեամբ առանց մոսուլմաններին վաճառելու: Այս օրէնքը լեղափոխութիւնից ի վեր գործադրուում է, անտեսողները պատժուում են՝ բանդարկուելով, դրամական տուժի ենթարկուելով եւ հրապարակաւ մտրակահարուելով: Հայերի համար այս մենաշնորհ օրէնքը խմիչքի ազատ օգտագործելու օրէնքը մի շարք հայ ընտանիքներում առաջացրեցին բարդութիւններ:

Միջանկեալ խօսքս վերջացնելով դիմում եմ պրն. Յարութիւնին որպէսզի շարունակի:

«Ճաշարանում այնքան էլ յաճախողներ չկային ամառայն օթի պատճառով, անմիջապէս մատուցողը նրանց է մօտենում եւ պատուէր է ստանում, շատ չանցած սեղանը նախշուում է գոյնզգոյն պնակներով բաժակներով եւ տեսակ-տեսակ ուտելիքներով:

«Նրանք թէ ուտում էին եւ թէ բարձրաձայն գրուցում առանց նկատի առնելով թէ ուր են գտնուում,

Շարք էջ 16

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly
Enclosed a check for (one year)
 * \$50,00 for USA
 * \$60,00 (second class), \$ 75,00 (Air Mail) for Canada.
 * \$85,00 (second class), \$ 125,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----
 Address: -----
 City: ----- State:----- Zip Code:-----
 Country: -----
 Tel :----- Fax :-----

ԽՂԾԻ ԶԱՅՆԸ

Շարունակուած էջ 15-էն

կարծես վայրը մի տեսակ իրենց սեփականութիւնը համարելով եւ ներկաներին բոլորովին անտեսելով եւ կարեւորութիւն չտալով: Նրանք լաւ կուշտ ու կուռ կերան, ծխախոտ վառելով ոտքի կանգնեցին եւ ճանապարհ ընկան:

-Ես դրամարկղի մօտ նստած հետեւում եմ նրանց:

-Մատուցողը մօտեցաւ նրանց եւ հաշիւ պահանջեց:

-Ներողութիւն պարոններ, ձեր հաշիւը 65 թուական կը լինի, խնդրեմ, վճարէք այս գումարը, ապա մեկնէք:

-Ի՞նչ հաշիւ, մենք տալացիկ չենք եւ ոչ մի բան չենք վճարելու:

-Հիմա որ այդպէս է, խնդրեմ, գնացէք այն դիմացը տիրոջ մօտ եւ իրեն ասէք, որ չէք վճարում:

-Նրանք առանց ամաչելու անտարբեր քայլերով առաջացան եւ ներկայացան ինձ:

-Դուք էք այս ճաշարանի տէրը:

-Այո՛, ես եմ:

-Մուսիօ՛, ինչպէս տեսնում ես, այս երեք յաղթանակներս քո ճաշարանում հաց ենք կերել, լաւ էլ ախորժակով ենք կերել եւ կշտացել, հիմա էլ թողնում ենք ճաշարանդ առանց դրամը վճարելու:

-Ինչո՞ւ, միթէ՞ ձեզ լաւ չծառայեցին, կամ ձեր կերած-խմածը լաւ չէր, որ չէք վճարում:

-Ամէն ինչը լաւ էր, սիրտներս ուզում է, որ չվճարենք:

-Շատ լաւ, բայց մի բան նկատի առէք, դուք չէք ուտի, ձեր կերածը հալալ չի լինի, եթէ Աստուած կայ վերեւում, թող նա մի բան անի, գնացէք, փող չեմ ուզում:

-Հայի հացը մեզ համար շատ էլ հալալ է, շատ էլ խօսես:

-Նրանք կարծես մի ընդհարումից յաղթական խանութից դուրս նետուեցին խանութից անց ու դարձ անողների մէջ, ես ապշել եւ քար էի կտրել, առաջին անգամն էր, որ այսպիսի դէպքի դէմ-յանդիման էի գտնուում, անշուշտ պատահել էր, որ դրամ չէին ունենում, սակայն խնդրելով ներում էի իրենց, բայց այս մէկն ինձ շուարեցրեց, չիմացայ ինչ տեսակ դիմադրութիւն ցոյց տամ, այդպէս հանգիստ նրանց թողեցի գնան: Ես ինձ նուաստացած էի զգում պարսիկ գործաւորներու մօտ, որ նրանց հախից դուրս չեկայ, վախենալով կուռից ու հետեւանքից, սակայն սխալ թոյլ տուեցի, որեւէ գնով նրանցից պիտի պահանջէի իմ իրաւունքս, նոյնիսկ ոստիկանութիւն կանչելով, ամենայնուայս չպիտի թոյլ տայի, որ գնան, սա պիտի վերագրել իմ թուլութեան եւ վախկոտութեան, իրաւունքը ինչ գնով եղել է՝ պէտք է առնել, քաղաքավարութեամբ չեղաւ, ուժով պէտք է առնել:

-Այս պատմութիւնը ժամանակի թաւալման հետ մոռացուելու վրայ էր, երբ խանութում դրամարկղի մօտ նստած հաշիւներ էի անում, տեսայ մի մարդ դժգոյն ու հիւժուած խառնաշփոթ վիճակում մօտեցաւ ինձ ասելով:

-Մուսիօ՛, եկել եմ իմ պարտքս վճարել:

-Ներողութիւն ինչ պարտք, դու ո՞ւր ես:

-Ես այն երեք մարդկանցից մէկն եմ, որ չորս-հինգ ամիս առաջ եկանք այստեղ, կերանք, կշտա-

ցանք եւ առանց վճարելու հաշիւը քեզ ծաղրելով ու սպառնալով թողինք ու հեռացանք:

-Լաւ խորացայ մարդու դէմքին, տեսայ ճիշտ է ասում, նրանցից մէկն է:

-Ինչ պատահեց, որ եկաք ձեր պարտքը վճարելու:

-Մուսիօ՛, էն օրը դու մարգարէացար, երանի լսէինք քեզ եւ դրամը վճարէինք, գոռոզ եւ մոլեռանդ մադիկ են յաճախ փորձանքի ենթարկուում, ճիշտ ասացիր, որ այդ հացը հալալ չի լինի, իրօք էլ այդպէս եղաւ, մեծ փորձանք պատահեց մեզ մահուան գնով:

-Պատմիր, տեսնե՞ք, ինչ եղաւ, ինչ կատարուեց ձեզ հետ:

-Այդ օրը մենք մեր սեփական ինքնաշարժով գնում էինք Նէյշա-փուռ, մեքենան մեր մեծ ընկեր Հասանն էր քշում, շատ ուրախ էինք, որ հայի հացը կերել ենք առանց փող վճարելու եւ մեր անեկդոտներով հայերին ծաղրում, նրանց վրայ ծիծաղում եւ այսպէս գոլարճանում էինք: Մեքենան Հարազի ճամբից սուրում էր դէպի առաջ, ուշ գիշեր էր, ճամբան գնում էր բարձրաբերձ սարերի միջից, ամէն տեղ խաւարն էր տիրապետում, խցիկի ապակիները դուրս բան չէր երեւում, միայն ճամբան լուսաւորում էր ինքնաշարժերի լոյսով, դեռ կտրելիք ճամբայ շատ ունէինք, անցել էինք Գորգանը, ես մեքենայի խցիկի ետեւի աթոռին էի նստած, երեւում էր մեր մեքենայի Հասանը յոգնած է եւ աչքերը մերթ ընդ մերթ փակուում են, զգուշացրի իրեն, որ գնանք մի տեղում հանգստանանք, այդ մտքին էինք, մէկ էլ նկատեցի Հասանը մեր առջեւի ծանրաբարձից, որը շատ դանդաղ էր գնում, ծանր բեռի տակ կքած, վազ անց կատարեց, միայն երկու մեքենաների բախումի ուժգին ձայնը լսեցի, էլ չիմացայ, ինչ պատահեց, մէկ էլ աչքերս բացեմ, տեսնեմ, հիւանդանոցումն եմ ոտքս եւ թեւս գաչի մէջ, հարց ու փորձ արեցի ընկերներիս մասին, ցաւօք տեղեկացրին, թէ նրանց հիւանդանոց տեղափոխելու ճամբին մահացել են:

-Ես ամէն ինչ թողած ուշ ի ուշոյ լսում էի նրան, իմանալով ընկերների մահուան մասին տիրեցի ասելով:

-Շատ եմ ցաւում այդ դէպքի համար, թող Աստուած իրենց մեղքերը ների:

-Այդ վթարից յետոյ գիշերները հանգիստ քուն չունեմ, անընդհատ սարսափելի երազների մէջ տանջուում ու տառապում եմ, մեքենայի արկածից իմ մահացած ընկերներս են աչքիս առջեւը գալիս, քեզ չվճարած փողի համար դատարան են տանում, ծեծում են, թուք ու մուր են անում, այսպիսի քառասյին գիշերներ եմ անցկացնում, այս բժշկի մօտ, այն բժշկի մօտ, քնաբեր դեղերով ինձ տուն են ճամբում: Մուսիօ՛, տես, ինչ եմ նիհարել եւ տկարացել: Բժիշկներից խէր չտեսայ, կեանքը ինձ համար դարձել է ուղղակի դժոխք, մի քանի գիշեր առաջ երազումս երեւաց մի սպիտակահեր ծերունի խորհուրդն ինձ տալով պատուիրեց:

-Ես լաւապէս իմանում եմ քո հիւանդութեան եւ տանջուելուդ պատճառը, դու շատ մեծ մեղք ես գործել, այն հային անտեղի վիրաւորել, անօրինաբար ձրիակերութիւն ես արել, սպառնացել եւ զօռ ես ասել առանց իմանալու որ քեզանից աւելի հօգորը կայ այս աշխարհում քեզ պատժելու համար, պարսկերէն ասած՝ դաստէ բալա դաստ բախար ասթ (քեզանից շատ աւելի ուժեղն էլ կայ), եթէ ուզում ես ազատուել այդ ցաւից, հոգեկան տուալտանքից, կը գնաս այդ Աստուծո արարած՝ հայի մօտ, ներողութիւն կը խնդրես, ձեռքը կը համբուրես, պարտքդ կը տաս, միայն այս դէպքում խիղճդ կը հանգստանայ, դու կը փրկուես այս վիճակից: Վերկա՛ց, գնա՛ նրա մօտ, եթէ ուզում ես ազատուել այս տարտարոսից:

-Ահաւասիկ մուսիօ եկել եմ իմ պարտքս վճարեմ, ահա՛, այն գուճարը, աղաչում եմ, ներէ՛ք ինձ եւ նաեւ իմ հանգուցեալ ընկերներին, որպէսզի նրանց հոգին եւս խաղաղուի, արդարեւ մեր արածը հետեւանք էր սխալ նախապաշարուածութեան հայերի նկատմամբ:

-Շատ ուրախ եմ, որ անդրադարձել ես քո սխալին, այն տհաճ վերաբերմունքին, որ ունեցաք իմ հանդէպ, ես ով եմ, որ ներեմ քեզ, թող Աստուած ների:

-Շնորհակալ եմ մուսիօ՛, հիմա զգում եմ խիղճս այդ ծանր բեռից թեթեւացած, մնաք բարով:

-Երթաս բարով:

Այս դէպքը ինձ պահեց մտորումների մէջ, չիշեցի մեր հայերի ջարդն ու կոտորածը 1915-1923 թուականներին թուրքերի միջոցաւ եւ հարց տուի ինձ՝ արդեօ՞ք այդ անմեղ հայերին կոտորողներն ու սպանողները յետոյ հոգեկան ինչ վիճակ են ստացել, արդեօ՞ք չեն տանջուել ու տառապել իրենց կատարած ահասարսուռ արարքի համար, վստահօրէն եղել են ազնիւ եւ մարդասէր մարդիկ, որոնք մեղացի եւ զղջանքի գրքեր են գրել, սակայն իրարու յաջորդող թուրք մոլեռանդ պետութիւնները խատիւ առաջը բռնել են եւ նրանց զղջանքի եւ մեղացի գալու հոգեբանութեան տարածման դէմ են կանգնել իրենց հակահայ քարոզչութիւններով եւ նրանց լուրջել են:

Ես համոզուած եմ, որ արդարութիւնը անկասկած կը յաղթի, փաստը մեր դատի համար հետեւողական աշխատանքը եւ պայքարը, որը ի շահ մեզ արդիւնաւորում է թիւրքերի մէջ խղճի ձայնի արթնացման հետեւանքով, որը հետզհետէ աւելի թափ կը ստանայ եւ կը տարածուի:

Հրանդ Տինքի արդարութեան համար մղող ձայնը փամփուշտի լեզուով լուցնող եւ աշխատանքը կասեցնող թուրք մոլեռանդները անգիտակցաբար մեծ ծառայութիւն կատարեցին ցեղասպանութեան ճանաչման ճամբին տարող աշխատանքների տարածման:

Հրանդ Տինքի նահատակութիւնը հիւլէական ուժերից աւելի ուժգին աշխարհը ցնցեց բացառապէս տեղով թուրք շոփինիստ պետութեան փանթուրքիզմի քաղաքականութեան յետամուտ էութիւնը: Հրանդ Տինքի զոհաբերութիւնը լրատուական յորդ հեղեղ տեղացրեց աշխարհի տարբեր ծագերում ի նպաստ հայ ժողովրդի պահանջների արդարացիութեան:

AAA Ladies Auxiliary
Presents

A Night of Comedy

Featuring
HAROUT SOGHOMONIAN

Saturday, March 1, 2008, at 8:30 p.m.
H.M.M. Garo Soghanalian Hall
1060 N. Allen Ave., Pasadena

Donation: \$35

«ՄԱՅ ՄԻՇՏ ԱՆԿԵՐԾ ԼՈՅՆ ՎԱՐԱՄԸ»

Շարունակում էք 14-ին

դիպում-փորձերը սկսանք մեր տան մէջ: Խնամախոսութիւն, հետաքրքրութիւն շատցաւ, ու յաջողեցանք կազմակերպուել, շնորհիւ մեր ծնողներուն օժանդակութեան ու փորձառութեան: Շահան Պէրպէրեան եղաւ խթանը, Տուրեանին օգնելով, կոմիտասեան երգերը մեկնաբանելու: Եղանք հաւատարիմ երգողներ հիւր երգահաններու՝ Ա. Պատմագրեանի եւ Հ. Պէրպէրեանի համերգներուն, հաճոյքը եւ ընկերական վայելքները միախառնելով:

Իր նամակներէն մէկուն մէջ, Վահրամ կը գրէր. «Նամակդ անգամ մը եւս անդադաւնալ տուաւ, թէ որքան տարբեր էր Երուսաղէմի մեր սերունդը: Աւելի բարձր գաղութներ չկրցան հոգիներուն վրայ դնել «ագնուականութեան» այն դրոշմը, որ Երուսաղէմի մեր սերունդինը եղաւ: Արիկա արդիւնքն էր այն յատկաժամանակին եւ մթնոլորտին, որուն մէջ ապրեցանք, մեր հոգիները բացինք, շունչին՝ տեսիլք ունեցող այն քանի մը մարդոց – Գուշակեան, Օշական, Շահան Պէրպէրեան – որոնք այդ շրջանը լեցուցին իրենց բարոյական եւ իմացական ներկայութեամբ»:

Այդ մթնոլորտը, միջավայրը մեզ յղկեց, կոփեց, ազնուացուց, բայց աւանդ, Պաղեստինի ներքին կացութեան զոհ գացինք, երբեմնի մեր մտերմիկ գաղութը քանդուեցաւ: Քամին Վահրամը տարած էր Կիպրոս, մեզ ալ Յորդանան, Լիբանան:

Չորս տարիներ վերջ դարձեալ հանդիպեցնք իրարու Կիպրոս, տարբեր պայմաններու տակ: Մեր պատանեկան բարեկամութիւնը աճեցաւ, ուռճացաւ ու մտերմացաւ աւելի քան 30 տարիներու ընթացքին, նախ Կիպրոս, ապա ինք՝ Լիպոն եւ մենք՝ Ամերիկա, նամակագրութեամբ եւ մի քանի անգամ այցելութիւններով:

Բարի, անմեղ, արթուն, պզտիկ բաներով ուրախանալ գիտցող վանքի համեստ տղան, չղաւաճանեց իր անցեալին, արմատներուն, որոնցմով հպարտ ալ եղաւ ամէն տեղ: Ուրիշներու նման դրամը, դիրքը բնաւ չչլնեցուց, եւ չչփոխեց զինք: Մնաց միշտ անկեղծ նոյն Վահրամը զինք լաւ ճանչցողներուն:

Իր մեծագոյն հաճոյքներէն մէկն էր խօսակցութիւնը, եթէ յարմար խօսակից մը գտնէր մանաւանդ, մէկը՝ որ քիչ մը հետաքրքրութիւն ունենար գրականութեան, արուեստին եւ հայկականութեան հանդէպ: Երգի սիրահար էր, կը սիրէր երգել, եւ որչափ զգայուն ու խորունկ կ'երգէր մանաւանդ Սայեթ-Նովայի երգերը երբեք չէին հրապուրած զիս, յաճախ կը վիճէինք ու գիրար կը հակասէինք: Սակայն ես պարտուեցայ. իր ազդեցիկ եւ համով բացատրութիւնները ինչպէս նաեւ իր քաղցր ձայնով մեկնաբանութիւնները անձնատուր ըրին զիս, ենթարկուեցայ իրեն: Այժմ ես ալ սիրահար մըն եմ Սայեթ-Նովայի: Ան բացաւ միքս, աչքս:

Կիպրոսի մեր 5-6 տարիները իսկապէս եղան հոգեկան բերկրանքներով բեղուն եւ հետաքրքրական: Մի քանի սաղիմահայ գաղափարակից բարեկամներով շրջանակ մը կազմած էինք, եւ յաճախ միասին պտոյտներ կ'ընէինք, կը հաւաքուէինք, մինչեւ ուշ ժամեր կը խօսակցէինք, կը կատակէինք. մեր հանդիպումները յաճախ կը վերածուէին պրական-երաժշտական երեկոյի: Վահրամ պէտք էր կարգար Զարիֆեան, Մեծարենց, Թէքէեան, որմէ

վերջ ես վերացած կ'երգէի Շահան Պէրպէրեանի, Կոմիտասի, Ալեմշահի լիրիքական երգերը, ապա ինք նոր շունչ առած կը սկսէր իր թախծոտ «Սեւ աչերէն»... ու վարարուն Սայեթ-Նովայի շարքը: Տարիներով միասին համադրած եւ վարած ենք Հայ Ռատիոժամի ձայնապիտուամները, ինչնամուտ եւ որակաւոր գրական-երաժշտական ծրագիրներով:

Վահրամը սիրտ ունեցող եւ նուիրուած ուսուցիչ եղաւ: Մեղքներեանի աշակերտութեան հոգին էր, սիրուած՝ բոլորէն: Իսկ կեանքը միշտ չէր որ բարեացակամ եղաւ իրեն հանդէպ: Միայն իրեն շատ մօտիկ եղողները գիտեն, թէ ինչ տխուր օրեր անցուց Կիպրոսի մէջ:

1954ի գարնան էր, նկատեցինք տկարանալը, նիւթարանալը, նիւթական նեղ վիճակը, հոգեկան անկումը: Վահրամը նոյն խօսուն, շինչող տղան չէր, փոխուած էր: Լուրջ հիւանդ էր: Երբեմն դարձողէն վերջ կ'այցելէ իրեն օգտակար ըլլալու մտադրութեամբ: Սենեակին մէջ առանձին, երկնցած կ'ըլլար հանգստանալու, օրուան սպառիչ աշխատանքէն վերջ: Չհասկցան վիճակը, նոյնիսկ բժշկապետը ըսած էր՝ «Մննդարար կերակուրներ պէտք է ուտես», եւ կատակելով կը լրացնէր. «Հարուստի հիւանդութիւն է եղեր, նայինք որքան կը դիմանանք»: Իր վերջին դահեկանը կը ծախսէր սնունդին:

Վկայականաց բաշխման օրը, փարթամ եւ ներկայանալի այդ Վահրամը ամենէն ետեւի շարքը նստած, նիւթար, տփոզն, խեղճուկ «վարժապետ» մը, կորսուած էր միւսներուն քով: Առջեւը գրաւած էին նորերուկ «տիտղոսաւոր» ուսուցիչները: Զարմանքով երբ հարցուցինք,

- Ինչո՞ւ ետեւը կորսուած էիր:
- Ես Ամերիկեան Համալսարանէն տիտղոս չունիմ..., - պատասխանեց դառնացած:

Այդ գիշեր մնաց անքուն, ցաւերու մէջ: Առտու կանուխ, 50-70 աշակերտներ Պէյրութ պիտի հասցնէր: Շաբաթ մը վերջ լուռ առինք, որ բաւական լուրջ վիճակի մէջ, դժկամակութեամբ, զինք տարած են Ազունիէի բուժարանը: Բոլորս շքեցանք, չուզեցինք հաւատալ:

Կեանքի եւ շողորթ մարդկութեան դէմ ընդվզում մը ունեցաւ: Կը կարծէր, թէ բոլորը պիտի դաւաճանեն, լքեն եւ մոռնան զինք: Շուտով, իր մօտիկ բարեկամները հասանք իրեն՝ նիւթական օժանդակութեամբ եւ լաւատես ու գուարթ նամակներով, ցաւը ամոքել աշխատեցանք:

Օր մը կը գրէր. «Ես ալ Պետրոս Դուրեանի, Մեծարենցի նման... եղայ. կը նմանիմ ովկիանոսի մէջտեղը կորսուած նաւապետին, որ ափը հասնելու յոյսը չունի եւ կը սպասէ նաւուն ընկղմելուն»: Յուզուեցանք՝ իր յոռետես նամակէն: Ամիսներ վերջ այցելեցինք բուժարան. երկչոտ, ան մօտեցաւ մեզի. շուտով մոռցնել տուինք վիճակը: Ուրախացաւ, խնդրեց որ դարձեալ այցելենք: Խոստումս յարգեցի եւ իր սիրած երգերու փունջով մը ելոյթ ունեցայ, ուրախացնելով հոգեպէս ընկճուած այդ հիւանդները եւ հազիւ զսպելով արցունքներս: Վերադարձնալ վերջ կը գրէր. «Այնչափ սիրովանք եւ հաճոյք տուիր բոլորիս: Հայկական յայտագիրներդ բոլորն ալ անհամբեր կը սպասեն, մեծ հետաքրքրութեամբ կ'ունկնդրեն: Բոլորն ալ կը սպասեն մօտալուտ այցելութեանդ՝ երբ անգամ մը եւս կը յուսան քեզ մօտիկ ընել եւ ինչո՞ւ չէ, տեսնել մանաւանդ»:

Ուղեկորոյց նաւապետը համբերութեամբ, առանց խեղդուելու հասաւ ափը, առիւծ կտրած: Ուսումը կրցաւ շարունակել եւ վերադարձաւ յաղթական, «տիտղոս»ը վիզէն կախուած: Այս անգամ աւելի յարգանքով սկսան վարուել հետը կարգ մը մարդիկ:

Տարիներու յուսալքուած, մոռալ օրերէ վերջ չուշացաւ նոր արշալոյսը բացուելի դիմացը: Կիւլպենկեան Հիմնարկութեան վարիչներէն մէկը եղաւ: Հասաւ բոլոր ուսումնաստենչ հայ տղոց, դպրոցներուն, պատեցաւ աշխարհ, ճանչցաւ Սփիւռքը իր ցաւերով եւ յոյսերով: Կեանքի փորձառութիւնը իրեն սորվեցուց մարդիկը ճանչնալու գաղտնիքը: Բացաւ սիրտը անկեղծ բարեկամներուն, ծուղակը չիւնկաւ պատեհապաշտ կեղծ «բարեկամ»ներուն:

Վահրամին ջերմ, մտերմիկ հիւրասիրութիւնը մենք ալ վայելեցինք երեք օրեր, Լիպոնի մէջ: Ուրախացուցինք զինք, որ առանձնութենէ կը տառապէր: Մինչեւ առտուան փոքր ժամերը խօսեցանք, երգեցինք, հին յուշեր պատմեցինք: Ան կարգաց իր Երուսաղէմի յուշերը, մեր շրջանի տիպարները, Նշան Աղբարը, Քինթոսը, Ախրազը, Ֆրստըիսի Յակոբը... «Պէտք է փրկել այս բոլորը, կեանքը՝ որ մերը եղաւ, ուր հասակ նետեցինք եւ կազմուեցանք» ըսաւ: Այս բոլորին մասին՝ պիտի ըլլար իր հինգերորդ գիրքը:

«Միացեալ Նահանգներու լիազօր ներկայացուցիչը», կը ծանօթացնէր զիս, միշտ կատակելով, որովհետեւ սիրով, իր երեք հատորները – իւրաքանչիւրէն հարիւրէ աւելի օրինակներ – սպառելու հաճոյքը ստանձնած էի: Գոհ էր եւ ուրախ, Ամերիկայի մէջ ալ ճանաչում գտած ըլլալուն:

1972-ին եւ 1980-ին այցելեց այս կողմերը: Խուսափեցաւ հանրային մեծ հրաւերներէն: Վերադարձաւ հոգեպէս լեցուած, մանաւանդ երբ հանդիպեցաւ՝ մանկութեան, պատանեկութեան բարեկամներուն: Ամէն բանի մէջ գեղեցիկը,

ագնիւր տեսնելու ճաշակը ունէր: Նկարիչ չէր, բայց նկարիչի չափ կը հասկնար: Երգիչ չէր, բայց չափազանց զգայուն էր եւ շատ արդար ու տեղին էին իր քննադատութիւնն ու գնահատականը: Ան կը յիշէր պարագան նշանաւոր հայ երգչուհիի մը, որուն հիացող մըն էր ինք, բայց չէր վարանած դժգոհանքը յայտնելու անոր հայերէն երգերու մեկնաբանութեանց համար:

Օր մը կը գրէր. «Ամէն անգամ որ պատեհութիւնը կ'ունենամ մենակատարողներ մօտիկ ընելու, անխուսափելի կերպով, ես ինծի բաղդատութիւն մը կ'ընեմ երգողին եւ քու միջեւ, անհուն կարելիութիւններով հարուստ այն խոստումին որ դուն էիր, ձայնդ էր, ու կը գտնեմ քեզ աւելի գերադաս»: Ապա միւլթարելով կը շարունակէր. «Հոգ չէ, մի տխրիր, երկու լուրջ, սիրուն, պատուական հայ զաւակներ մեծցուցած ես, լաւագոյնս վարձատրուած կրնաս նկատել ինքզինքդ. ես ան ալ չունեցայ, ու կեանքս թաւալեցաւ առանձին, անհրապոյր ու անիմաստ»:

Առանձնութիւնը իր կեանքի անբաժան ընկերը եղաւ, յոգնեցաւ, տառապեցաւ եւ ձանձրացաւ «աքսորեալ» վիճակէն:

1977ի Յունուարին ուրախացանք, երբ կարդացինք իր անակնկալ որոշումը: Իր արձակուրդին վերջին օրը, Փարիզէն կը գրէր. «Սերովբէ Սրբազանին առջեւ գլուխս դրի Մաշտոցին տակ եւ վերջ տուի պէքերութեանս: Ոչ ոք ներկայ եղաւ Ս. Պատկի խորհուրդին: Հիմա ուրեմն մաս կը կազմեմ ձեր շարքերուն»:

Հրաշալի, հասկցող առջիկ մըն էր Իվոնը. ան կրցաւ երջանկացնել եւ փոխէր իր մուսլ կեանքը: Բայց ափսոս, շատ կարճ եղաւ...:

Ախ այս սիրտերը, այնքան շուտ կը դաւաճանեն...:

Անգութ էր մահը. կը գարնէր այնտեղ՝ ուր պէտք չէ...:

Զօրաւոր անհատականութիւն ունեցող, վայելքը սիրող, կեանքին փիլիսոփայօրէն նայող, զգայուն արուեստագէտի տիպարն էր Վահրամ:

MELODY INTERNATIONAL MUSIC SCHOOL Inc.
ՄԵԼՈՏԻ ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑ

Join Our New Music School in Pasadena
 By Experienced & Educated Teachers

Piano, Keyboard, Violin, Viola, Vocals, Singing, Guitar, Bass, Flute, Duduk, Drums & Percussion lessons for all ages and levels

Professional Digital Recording studio for all your audio recording needs

1060 N. Allen Ave. #D Pasadena, CA 91104
 Phones: (626) 797-8867 & (818) 599-1606
 and
 334 N. Central Avenue Unit 202
 Glendale, CA 91203
 Phones: (818) 244-8244 & (818) 599-1606
 Visit us at: www.musiclessons4u.com

ՄԱՐՁԱԿԱՆ

ՇԱԽՄԱՏ

ԼԵՒՈՆ ԱՐՈՆԵԱՆԸ 4-ՐԴ ՀՈՐԻՋՈՆԱԿԱՆՈՒՄ

«Մորելիա - Լինարես-2008» շախմատային սուպերմրցաշարի առաջին շրջանի վերջին տուրում Լեւոն Արոնեանը կրեց իր 2-րդ պարտությունը: Հայ գրոսմայստերը սեւերով գիշեց նորվեգացի Մադսոս Կաուլսենին: Արոնեանը եւս մէկ անգամ պարտություն էր կրել՝ մեկնարկային տուրում գիշերով Վեսելին Տոպալովին:

Ալեքսէյ Շիրովը սպիտակներով առաւելութեան հասաւ Ատրպէյճանի ներկայացուցիչ Թեմուր Ռաբաբովի նկատմամբ, իսկ Տոպալովը սեւերով յաղթեց Պետեր Լեկոյին: Ոչ-ոքի աւարտուեց նաեւ միայն Անանդ եւ Իվանչուկ պարտիայում:

Առաջին շրջանից չետոյ մրցաշարային աղիւսակը 4.5 միաւորով գլխաւորում է Վիշվանաթան Անանդը, որին 4-ական միաւորով յաջորդում են Տոպալովը եւ Շիրովը: Արոնեանը եւ Կաուլսենը 3.5-ական միաւորով բաժանում են 4-րդ հորիզոնականը:

ՃՈՒՏՕ

ԴԱԻԹԵԱՆՆ ՈՒ ՆԱԶԱՐԵԱՆԸ ԵՐՐՈՐԴ ՄՐՑԱՆԱԿԱԿԻՐՆԵՐ

Համբուրգում անցկացուած ճուտոյի Եւրոպայի Սուպերգաւաթի խաղարկութիւնում յաջող հանդէս եկան հայ ճիւտոյիստներ Յովհաննէս Դաւթեանն (60 կգ) ու Արմէն Նազարեանը (66 կգ)՝ զբաղեցնելով մրցանակային 3-րդ տեղը:

Առաջին գոտեմարտում Դաւթեանը բացարձակ առաւելութեան հասաւ բրազիլացի Ալեքսանդրէ Լէէի նկատմամբ (16-0), այնուհետեւ պայքարից դուրս մղեց դազախաստանցի Բազարբեկ Դոնբաեւին ու ֆրանսիացի Ջերոմէ Գիլյոտին: Քառորդ եզրափակիչ գոտեմարտում էլ ռուսաստանցի Եւգենի Ստանեւի նկատմամբ հայ ճուտոյիստի առաւելութիւնը նկատելի էր: Յաւօք, եզրափակիչի ճանապարհը նրա դիմաց փակեց ճապոնացի Տադահիրո Նոմուրան, որն ի վերջոյ զբաղեցրեց 2-րդ տեղը՝ վճռորոշ գոտեմարտում գիշերով աւստրիացի Լիւդվիգ Պաչներին: Իսկ Յովհաննէս Դաւթեանը բրոնզէ մետալի համար մրցավէճում յաղթեց թուրք Քեմալ Օզուզին ու դարձաւ երրորդ մրցանակակիր:

Քաշային այս կարգում Հայաստանը ներկայացնող միւս ճուտոյիստը՝ Արթուր Սրափեանը առաջին գոտեմարտում պարտուեց ապագայ ախտյանին՝ Լիւդվիգ Պաչներին, այնուհետեւ գիշեց շուէյցարացի Լիւդուիլի Չամարտինին ու դուրս մնաց պայքարից:

Արմէն Նազարեանը մինչեւ 66 կգ քաշային կարգում յաղթարշաւը սկսեց աւստրիացի Իվօ դոս Սանթոսի նկատմամբ տարած յաղթանակով, այնուհետեւ առաւելութեան հասաւ գերմանացի Ռենէ Շնայդերի, լեհ Պավել Չազորոնիկի նկատմամբ: Քառորդ եզրափակիչում հայ ճուտոյիստը գիշեց ռումինացի Գէորգէ Ֆասիեին: Բրոնզէ մետալի համար մրցավէճում Նազարեանն իրեն լաւ դրաներեց: Յաջորդաբար յաղթելով Լի Վանգին, Դաւիթ Դուբալովին ու Ադրիան Կուլիշին, Նազարեանն արժանացաւ բրոնզէ պարգեւի: Իսկ յաղթող ճանաչուեց սպանացի Օսկար Պենասը, որը եզրափակիչում առաւելութեան հասաւ հունգարացի Միկլոշ Ունգվարիի նկատմամբ:

Քաշային այս կարգում հանդէս եկած Համբարձում Տոնոյեանը, ինչպէս նաեւ Ռոբերտ Վարդանեանը (73 կգ) պայքարից դուրս մնացին նախնական փուլերում:

ԹԵՆԻՍ

ԴԱԻԹ ՆԱԲԱՆԴԵԱՆԸ՝ ԿՐԿԻՆ ՈՒԺԵՂԱԳՈՅՆՆԵՐԻ ՏԱՍՆԵԱԿՈՒՄ

«Ռոյթերզ» լրատուական գործակալութեան փոխանցմամբ, արգենտինացի թենիսիստ Դաւիթ Նալբանդեանը Պուէնոս Այրեսում տեղի ունեցած մրցաշարի եզրափակիչում երեք սեթերում 3:6, 7:6, 6:4 հաշուով պարտութեան է մատնել իր հայրենակից Խոսե Ակասուսոյին եւ կրկին յայտնուել է պրոֆեսիոնալ թենիսի վարկանիշային ցանկի առաջին տասնեակում՝ գրաւելով 8-րդ տեղը:

Նալբանդեանի ամենաբարձր ցուցանիշը գրանցուել է 2006 թուականին, երբ նա վերստին Պուէնոս Այրեսում տարած յաղթանակի շնորհիւ ցանկում գրաւել է 3-րդ տեղը:

«Ռոյթերզ»-ը նշում է, որ այսօր Պուէնոս Այրեսում Նալբանդեանն ապահովել է իր առաջին յաղթանակը 2008 թուականի ընթացքում: Ընդհանուր հաշուով, սա Նալբանդեանի 8-րդ մրցաշարային յաղթանակն է:

Արգենտինացի դրօշի ներքոյ հանդէս եկող ծագումով հայ թենիսիստ Դաւիթ Նալբանդեանը 2002 թուականին հասել է աշխարհի ամենահեղինակաւոր՝ Ուիմբլդոնի մրցաշարի եզրափակիչ:

Անցեալ տարի նա վարկանիշային ցանկում յայտնուել էր 26-րդ տեղում, քանի որ ստացած վնասուածքների հետեւանքով պարտութիւններ էր կրել եւ բաց էր թողել որոշ մրցաշարեր, սակայն յետագայում տարած մի շարք դժուարին յաղթանակների շնորհիւ տարելերջին մօտեցել էր ուժեղագոյն տասնեակին:

ԽՆԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Տէր եւ Տիկ. Ժագ եւ Արմինէ Գալանճեանի աղջիկ զաւակով մը բախտաւորուելու ուրախ առիթով Տէր եւ Տիկ. Ժիրայր եւ Սիմա Կիրակոսեան իրենց շնորհաւորութիւնները կը յայտնեն նորածինի ծննդին, ընտանեկան համայն պարագաներուն եւ մասնաւորաբար նորածինի մեծ հօր եւ մեծ մօր՝ Տէր եւ Տիկ. Վահէ եւ Մարօ Աջապահեաններուն:

Այս ուրախ առիթով փոխան ծաղկեկողովի \$100 տուար կը նուիրեն «Մասիս» շաբաթաթերթին:

*****

Ժագ եւ Արմինէ Գալանճեանի աղջիկ զաւակով մը բախտաւորուելու ուրախ առիթով Տէր եւ Տիկ. Յարութ եւ Անի Գասպարեան իրենց շնորհաւորութիւնները կը յայտնեն նորածինի ծննդին, ընտանեկան համայն պարագաներուն եւ մասնաւորաբար նորածինի մեծ հօր եւ մեծ մօր՝ Տէր եւ Տիկ. Վահէ եւ Մարօ Աջապահեաններուն:

Այս ուրախ առիթով փոխան ծաղկեկողովի \$100 տուար կը նուիրեն «Մասիս» շաբաթաթերթին:

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

Հիպնոսաբուժութեան կեդրոն
ղեկավարութեամբ՝ Փորձառու բժիշկ
Արթին Սաղրեանի
Փասատիմայի մէջ

Ամէն օր՝ առաւօտեան ժամը 10:00էն
մինչեւ կ.ե. ժամը 3:00
Հասցէ՝ 1060 N. Allen Ave. 2nd floor Unit E
Pasadena CA 91104

Հեռախօս (818) 434-8118 միայն ժամադրութեամբ

«Միտք մարմնի վրայ» թուլացման (relaxation) միջոցաւ կը դարմանուին.

- Մարմնային ֆրոնիկ հիւանդութիւններ, արեան գերննշում, շափարախտ, ազմա, եւայլն:
- Մոլութիւններ - սիկարէթ, ալիոյ, թմրադեղեր, եւայլն:
- Հոգեկան տագնապներ - անձկութիւն, ընկճուածութիւն, վախ, անքնութիւն, եւայլն:
- Մանուկներու յատուկ վիճակներ - ADD, գիշերային մէզ, եղունգի կրծում, եւայլն:
- Ուսումնական եւ սրտթային բարելաւում

ՎԱՐՁՈՒ ՏՈՒՆ

Փալմ Սփրինգս գեղատեսիլ եւ կից լեռնային շրջանին, վարձու է տրուում լրիւ կահաւորուած մէկ քնարան, մեծ նստասենեակ, խոհանոց՝ բոլոր յարմարութիւններով, մինչեւ 5-6 հոգի գիշերելու տարողութեամբ Condo: Ունի մեծ լողաւազան, ջաքուզի, թենիսի խաղադաշտ, կանաչազարդ փիքնիքի տարածք, իր յատուկ կրակարաններով եւ 24-ժամեայ ապահովութեան սիստեմ: (818) 246-0125

ԳՐԱԴՈՒԱԾ ԹՈՒԿԱԿԱՆՆԵՐ

Մարտ 23	Չատկուայ Տօնակատարութիւն
Ապրիլ 5	Spanish Night
Ապրիլ 26	Las Vegas Trip
Մայիս 11	Մայրերու Օրուայ Ախաճաջ
Յունիս 14	Հայրերու Օր
Օգոստոս 10	Հանգանակային Գաշկերոյթ
	«Մասիս» շաբաթաթերթի
Հոկտեմբեր 4	Հ.Մ.Ս.ի Տարեկան Պարահանդէս
Դեկտեմբեր 31	Նոր Տարուայ Խրախճանք

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱԸ ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ (200 ՀՈԳԻ ԸԱՍԱՐ)

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԸԱՍԱՐ 1060 N. ALLEN AVE. PASADENA

ՀԵՌԱԶԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

ԱՆՆԿՈՒՆ ՄՏԱԻՈՐԱԿԱՆԸ

Շարունակում էք 13-էն

ների վերաբերմունքի մասին հայ ժողովրդի դատի նկատմամբ:

Թարգմանչի հայրենասիրութիւնը կարելի է գնահատել նաև այն բանի համար, որ... Աւելի լավ է թող ինքը արտայայտուի:

«Ես այս հազուադէպ գիրքը կարդացել եմ 1941 թ. Պաղատում: Յետագայում իմ բոլոր որոնումները՝ ձեռք բերելու այս գիրքը եւ՛ թեհրանում, եւ՛ Երեւանում ապարդիւն անցան: Նպատակս էր գիրքը թարգմանել եւ դարձնել ընթերցող հասարակութեան սեփականութիւնը»:

Նա բարեխղճօրէն կատարեց իր հայրենասիրական պարտականութիւնը:

«Հին ու նոր ցաւեր» գրքի գրախօսականը եւս ես գրեցի «Արեւմտքի քաղաքակրթութեան հային խորթ բարբերը» վերնագրով, յատկապէս կանգ առնելով «Ա՛խ գաւազն, ինչո՞ւ ըրիր» իրական դէպքի հիման վրայ գրուած վիպակի վրայ: Դէպքը կատարուել է Լոս Անճելոսում: Հեղինակը բազմամիւս անգամներ գնացել եւ ուսումնասիրել է դէպքի հետ կապուած վայրերը եւ ընթերցողին է ներկայացրել, կարելի է սակ կոթողագրող մի գործ՝ համեմուած գեղարուեստական բարձր ճաշակով: Սա ողբերկական մի եղելութիւն է, որը խորթ լինելով հային, կարողացել է իր արմատները գցել նրա մէջ ու կործանման հասցրել հայ ազգի նոր սերնդի գաւազներին՝ մէկին՝ իր ուղիղ ճանապարհից սալթաքելու հետեւանքով, իսկ միւսին՝ թափած ջանքերով սայթաքողին վերադարձնել չկարողանալու համար իր արմատներին, այդ սայթաքման զոհ գնալով: Յօդուածը տպուեց 2006 թ. Յունուարին «Նոր Օր» եւ «Մասիս» թերթերում:

Ընդհանրապէս կարելի է հեղինակի «Ուղղագրութեան բարեփոխութիւնը պատմական անհրաժեշտութիւն էր» ուսումնասիրութիւնը, որի շնորհահանգէսը կազմակերպեց ակադ. Աշոտ Կարապետեանը «Գրական Ասպարէզ»-ի միջոցով 2003 թ. Մայիսի 3-ին, որտեղ ըստ պայմանաւորութեան ես էլ ելոյթ պիտի ունենայի, բայց շնորհահանգէսի հանդիսավար «Գրական Ասպարէզ»-ի պատասխանատու պրն. Գրիշ Դաւթեանը այդպէս էլ խօսք չտուեց ինձ: Իմ խօսքի վերնագիրն էր ««Դոց. Գուրգէն Մարգարեանի «Ուղղագրութեան բարեփոխութիւնը պատմական անհրաժեշտութիւն էր» գրքի կարեւորութիւնը Հայաստան-սփիւռքային կարեւորութիւններում՝ հոգեբանական առումով»»:

Մէջբերում եմ որոշ մասեր այդ յօդուածից, նկատի ունենալով դրա կարեւորութիւնը:

«Ուսումնասիրութիւնը իր տեսակի մէջ առայժմ միակ գիտական լուրջ աշխատութիւնն է ուղղագրութեան բարեփոխման անհրա-

ժեշտութեան մասին:

Այս աշխատութիւնը գրելը վտանգաւոր էր նաև հեղինակի համար, եթէ նկատի ունենանք Լոս Անճելոսի հայկական մամուլի լայնածաւալ էջերում լոյս տեսած եւ տեսնող յօդուածները արեւելահայերէնի ուղղագրութեան դէմ:

Հայաստան-սփիւռքային բարեփոխութիւններում ամէն մի հարցի քննարկման ժամանակ խիստ կարեւոր է նկատի ունենալ հոգեբանական մտտեցումները, որպէսզի, առանց այն էլ, իրար նկատմամբ պայմանական հանդուրժողութիւն ցուցաբերող հատուածներին միջեւ վիճը աւելի չխորանայ:

20-րդ դարի վերջին տարիներին՝ Հայաստանի անկախացումից յետոյ եւ 21-րդ դարի սկզբից մինչեւ այսօր հայոց լեզուի ուղղագրութեան հարցը այնպիսի ակտիւութեամբ ու եռանդով է արծարծուում, եւ արեւելահայերէնի ուղղագրութիւնը այնպէս է քարկոծուում հայրենի եւ սփիւռքահայ որոշ մտաւորականների կողմից, որ կարծէք թէ Հայաստանի պետականութեան կայացումը իր բոլոր բարգաւառն խնդիրներով կախուած է դրանից, այսինքն, եթէ վերադառնանք մեսրոպեան ուղղագրութեանը, ապա հայ ժողովրդի նման միասնական, համերաշխ, բարեկեցիկ կեանք ունեցող, լաւապրող ժողովուրդ չի լինի աշխարհի վրայ: Դժբախտաբար այդ հարցի քննարկումները ընթանում են այնպիսի բորբոքուածութեամբ, որ յօդուածագիրները անցնելով պատշաճութեան սահմանները, արեւելահայերէնի ուղղագրութեանը ինչպիսի անարդար ասէք կպցնում են եւ նաև գանազան վիրաւորական արտայայտութիւններ անում հայաստանահայերի եւ Հայաստանի պետականութեան հասցէին:

«Ուղղագրութեան բարեփոխութիւնը պատմական անհրաժեշտութիւն էր» գրքի վերջնական շարուածքը ես եմ կատարել: Այս կապակցութեամբ շփուելով հեղինակի հետ, տեսայ, թէ նա ինչպիսի բծախնդրութեամբ է մտնում շոշափուող իւրաքանչիւր հարցին՝ բերած փաստերը կրկին ու կրկին ստուգելով:

Արեւելահայերէնի ուղղագրութիւնը չհանդուրժող որոշ մտաւորականներ, դրա նկատմամբ իրենց զգացմունքային, բացասական եւ անվայել վերաբերմունքով, կարծէք դիտմամբ շիկացնում են միտուրտը, նպաստելով հայաստանահայի ու սփիւռքահայի իրարից հեռանալուն: Նրանցից են. Նուպար Չարխուղեանը՝ «Զիս հետաքրքրող հարցը լեզուն է եւ մանաւանդ արեւմտահայերէնի ճակատագիրը, զօր պէտք է պաշտպանել մամուլի բոլոր փերեզակներուն եւ Երեւանն եկած «հինգերորդ Զօրասիւնին» դէմ», հանգուցեալ Տիգրան Ոսկունին՝ «Լեզուն՝ ի՞նչ լեզու: Բացառութիւնները յարգելով, կրնանք ըսել թէ լեզուն դարձած է վերջին մտահոգութիւնը: Անտէր

անդատան է մեր լեզուն: Ո՛վ ինչպէս կ'ուզէ՝ կը գրէ: Ո՛չ նայող կայ, ո՛չ սրբագրող: Նոյն թերթի մէջ տեղ մը արեւելահայերէն, ուրիշ տեղ մը արեւմտահայերէն: Տեղ մը մեր ուղղագրութեամբ, ուրիշ տեղ մը խորհրդային բարբարոսութեամբ», ոմն Ռուբէն Պարսումեան՝ «Առանց ուղղագրութեան եւ հայ լեզուի կենսական խնդիրներու լուծման սփիւռքահայու եւ հայաստանցիներուն միջեւ կարելի չէ լրիւ հաղորդակցութիւն-բան մը որ նախապայման է ազգային միասնութեան: ... Սփիւռքի լեզուն մինչեւ վերջերս հայերէն էր, վախկայ որ հայաստանահայերէնը արատաւորէ գայն: ... Պէտք է Սփիւռքը պատուաստել այդ «Ժանտախտ»-ին դէմ, եթէ ուշ չէ», Արմէն Յարութիւնեան՝ «Ուղղագրութեան հարցն ալ շատ չարչարուեցաւ»: Գրող մը ըսաւ թէ 24 միլիոն տոլար պէտք է մեսրոպեան ուղղագրութեան անցնելու համար: Թէկուզ 240 միլիոն ծախսենք, արդիւնք չի տար, եթէ այդ գործը գլուխ հանելու կամքը չկայ: Իմ գաւազն ու հայերէն քիչ կը կարդայ, հայաստանեան ուղղագրութեամբ որեւէ գրութիւն չի կարդար: Իսկ ես ալ նման ընթերցում մը ետք, կը զգամ որ Մեսրոպեան ուղղագրութիւնը խախտուած է»:

Կարծում եմ մեկնաբանութիւններն աւելորդ են:

Նշեմ նաև, որ ոչ այս յօդուածը եւ ոչ էլ «Ա՛խ գաւազն ինչո՞ւ ըրիր»-ը ոչ մի թերթ չտպեց:

Հայաստանահայ եւ սփիւռքահայ գրողները պէտք է համերաշխութիւն ստեղծեն Լոս Անճելոսի հայ համայնքների միջեւ եւ միասնական պայքարով դիմակայեն հայութեան առաջ դրուած խնդիրները այս երկրում:

Ինչպէս նշել եմ «Ա՛խ գաւազն ինչո՞ւ ըրիր»-ի գրախօսականի մէջ, բոլոր մտաւորականները պէտք է մի բուռնցք դառնան Լոս Անճելոսում ի նպաստ հայապահպանման, մոռանալով հայաստանահայ, պէջրութեան, եւ այլ բոլոր ...հայ արտայայտութիւնը: Մենք լինելով Հայերի Յեղասպանութեան զոհերի սերունդը, ապագայ սերունդին պէտք է ներարկենք միասնութիւն ու եղբայրութիւն, որպէսզի հայապահպանումը դրուի ամուր հիմքերի վրայ:

Կրկին շնորհաւորելով իր յոբելիանի առթիւ, հեղինակին ցանկանում եմ աշխարհի ամենաթանկ հաճոյքը, միայն ու միայն քաջաուղջութիւն՝ բոլոր գործերի իրականացման հիմքը:

Շնորհակալութիւն ուշադրութեան համար:

ՆՈՐ ՄԵՐՈՒՆԴ
ԸՆՈՒՄՍԱՏԵՍԻԼԻ ՅԱՅՏԱԳԻՐԻ
ԺԱՍՆԱԿԱՑՈՅՑԸ
CHARTER CABLE
26-ՐԴ ԿԱՅԱՆ
(ՎԼԵՆՏԷՅԼ, ՊԸՐՊԵՆԵ, ԼԱ ԲՐԵՍԵՆՅԱ)
ԳԻՆԳՇԱԲԹԻ ԵՐԵՎՈՅԵԱՆ ԺԱՍԸ 10:00-11:00

ԲԱԶ ՆԱԶԱՐ
ՈՒՂԻՂ ԵԹԵՐ ՇՕ
Ամէն Կիրակի երեկոյեան
ժամը 10:00-ից 12:00
Կլէնտէյլի 26-րդ կայանից

Հայ Թելեթայմը Կը Վերադառնայ
18ը Ալիքի Վրայ

Ոչ թէ մէկ, ոչ թէ 2, ոչ թէ 3 ժամ, այլ Օրուան 24 ժամերը
Շարաքը 7 օր անվճար
 Հարկ չկայ բաժանորդագրուելու - 40 Յաւելեալ ալիքներ

Յաւելեալ տեղեկութիւններու համար դիմել
Հայկական Թելեթայմ (818) 982-2400

The Armenian Teletime
Is Back On Channel 18

Not 1 Hour, Not 2 Hours, Not 3 Hours But 24 Hours Per Day
7 Days Per Week, Free
No Subscription Fee - Plus 40 Additional Channels
For info call The Armenian Channel (818) 982-2400

ՇՆՈՐԸԱԿԱԼԻԲ

Տէր եւ Տիկ. Գէորգ եւ Մարալ Թաւուզճեան շնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր անոնց որոնք մասնակից եղան իրենց հարազատին՝ Օժէն Մերձանեանի մահուան առթիւ, իրենց այցելութեամբ, հեռաձայնով կամ փոխան ծաղկեպսակի նուիրատուութեամբ:

Առ այդ կը կատարեն իրենց նուիրատուութիւնները:
 «Մասիս» շաբաթաթերթին՝ \$200
 Հ.Մ.Մ.ին \$200
 Կիլիկեան Բարեսիրական Միութեան \$200

Nor Serount Cultural Association

proudly presents

An Evening of Enchanting Music

with two prodigies

Arik Arakelyan
Saxophone

Daniil Trifonov
Piano

Sunday, March 9, 2008 at 6:00 pm.

First German United Methodist Church

556. W. Glenoaks Blvd., Glendale, CA 91202

For Tickets, Contact

(818) 391-7938 or (818) 502-3233